

en
grad
MNOGO
DOŽIVETIJ

PROGRAM DELA
ZA LETO 2025

Ustanoviteljica
Mestna občina
Ljubljana

PROGRAM DELA JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD ZA LETO 2025

Kulturno-umetniški program

Služba za trženje

Služba za odnose z javnostmi

Služba za kadrovske in splošne zadeve

Finančno-računovodska služba

Služba za tehnične zadeve

Služba za obratovanje tirne vzpenjače

Hostel Celica - služba za hotelske namestitve in gostinstvo

Ljubljana, februar 2025

KAZALO:

1.	UVOD	1
1.1	Javni zavod Ljubljanski grad v letu 2025.....	1
2.	DOLGOROČNI CILJI IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE	3
3.	STRATEŠKI NAČRT	3
4.	PROGRAM IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE	3
5.	ZBIRNIK.....	8
6.	VSEBINSKA UTEMELJITEV JAVNE SLUŽBE	9
6.1	Kulturno-umetniški program.....	9
6.1.1	Glasbeni program	9
6.1.2	Likovno-galerijski program.....	12
6.1.3	Uprizoritveni program.....	18
6.1.4	Izobraževalni program.....	21
6.1.5	Tradicionalni dogodki	28
6.1.6	Film	30
6.1.7	Muzejsko-razstavni program.....	31
6.1.8	Kulturno-umetniški program Hostla Celica	34
6.1.9	Festival Bobri	38
6.2	Javni prevoz potnikov s tirno vzpenjačo	38
6.2.1	Obratovanje in tekoče vzdrževanje	39
6.2.2	Investicijsko vzdrževanje	40
6.2.3	Načrt vzdrževanja za leto 2025	40
6.2.4	Finančni načrt tirne vzpenjače.....	41
6.3	Oddajanje prostorov v upravljanju	42
7.	PROGRAM IZVAJANJA DRUGIH DEJAVNOSTI, KI SLUŽIJO IZVAJANJU DEJAVNOSTI JAVNE SLUŽBE.....	45
7.1	Turistična dejavnost	45
7.2	Zaroke, sklepanje zakonskih in partnerskih zvez	49
7.3	Grajska trgovina Friderik	50
7.4	Blagajniško poslovanje	51
7.5	Grajski park – upravljanje plačljivih parkirnih mest.....	52
7.6	Trženjsko komuniciranje.....	53
7.7	Pokroviteljstvo nad grajskimi trtami in Izbrani grajski užitki.....	56
8.	HOSTEL CELICA	57

8.1 Namestitvena dejavnost.....	58
8.1.1. Studia na Stolbi – Friderik in Eleonora	59
8.2 Gostinska dejavnost.....	60
8.3 Vzdrževanje in oprema v hostlu Celica.....	60
9. TRAJNOSTNO DELOVANJE ZAVODA	61
9.1 Ljubljanski grad.....	61
9.2 Hostel Celica	64
10. OBRATOVALNI STROŠKI, STROŠKI TEKOČEGA IN INVESTICIJSKEGA VZDRŽEVANJA, DOBAVA OPREME, INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA IN INVESTICIJE	65
10.1 Obratovalni stroški, stroški tekočega in investicijskega vzdrževanja	65
10.2 Dobava opreme s področja vzdrževanja.....	68
10.3 Informacijska tehnologija.....	69
10.4 Investicije	69
11. PROGRAM KADROV	72
11.1 Obrazložitev kadrovskega načrta	73
11.2 Razvoj in upravljanje človeških virov.....	75
11.3 Načrt strokovnega izobraževanja	75
11.4 Promocija zdravja na delovnem mestu.....	77
12. REALIZACIJA ZA LETO 2024 IN FINANČNI NAČRT ZA LETO 2025	77
12.1 Prihodki	77
12.2 Odhodki.....	77
12.3. Poslovni izid.....	78

1. UVOD

Števci prehodov na Ljubljanskem gradu so lani zabeležili 1.265.657 obiskovalcev; tirna vzpenjača je prepeljala 575.222 potnikov in ob tem dosegla nov mejnik – v juliju je prepeljala že šestmilijontega potnika od začetka obratovanja, za odlično realizacijo starejšega datuma pa prejela še nagrado patinasti svinčnik s področja arhitekture. V grajskih prostorih smo izvedli 319 dogodkov, 1033 vodenih ogledov in še 324 poročnih obredov. Osrednjo poletno razstavo fotografij Jake Ivančiča si je ogledalo več kot 40.000 obiskovalcev.

Med drugim smo v prvih mesecih leta z odprtjem večnamenske dvorane Kazemate zaključili obnovo in revitalizacijo Ljubljanskega gradu, tehnično in vsebinsko posodobili Virtualni grad, sanirali vstopni most ter uspešno opravili redni remont tirne vzpenjače. Prenovljena je bila tudi Gostilna na Gradu.

Naše programe smo obogatili; na novo ponujamo: Mestni oddih med grajskimi zidovi in trtami, Piknik med grajskimi trtami ter prostorsko projekcijo V objemu impresionizma. Trte v grajskem vinogradu so lani dobro obrodile – imeli smo uspešno sedmo trgatv in ustekleničenje kakovostnega letnika 2023. Kulinarični časovni stroj je bil umeščen v zbirko Edinstvenih doživetij Slovenije in je prejel najvišjo oceno ter nagrado sejalec 2024. Z Michelinovo zvezdico pa sta bila znova nagrajena restavracija Strelec na Ljubljanskem gradu in njen chef Igor Jagodic.

Hostel Celica, ki je od leta 2018 v upravljanju Javnega zavoda Ljubljanski grad, je v preteklem letu zabeležil povprečno zasedenost v višini 70 odstotkov, med aprilom in oktobrom pa že 84-odstotno. Med letom smo tam izvedli tudi 106 kulturno-umetniških dogodkov.

Javni zavod Ljubljanski grad je sredi leta 2023 dobil v upravljanje studia Na Stolbi, ki v zelenem okolju Grajskega griča ponujata štirizvezdično namestitev. Lani smo tam dosegli 57-odstotno povprečno zasedenost. Prevladovali so gostje iz Velike Britanije, Nemčije, Avstralije, Italije in Združenih držav Amerike.

To je le nekaj glavnih poudarkov, ki so zaznamovali delovanje Javnega zavoda Ljubljanski grad v preteklem letu; del kratkoročnih načrtov za letošnje leto pa predstavljamo v nadaljevanju.

1.1 Javni zavod Ljubljanski grad v letu 2025

Kulturno-umetniški program bo v letu 2025 zajemal vsa umetniška področja: glasbeni, likovno-galerijski, uprizoritveni ter izobraževalni, tradicionalne dogodke ter muzejsko-razstavni program, ki je vsebinsko razčlenjen v nadaljevanju. Uvodoma izpostavljamo nekaj poudarkov. Na likovno-galerijskem programu osrednjo poletno razstavo mednarodno uveljavljenega oblikovalca Tomata Koširja; Ljubljanski grad bo tudi eno izmed prizorišč Grafičnega bienala Ljubljana, ki letos obeležuje 70-letnico; osrednja tema prostorske projekcije v Kazematah bo tokrat slovenska ilustracija – v sodelovanju z Mladinsko knjigo bomo obeležili njihovo 80-letnico delovanja. Glasbeni program predstavlja osmo sezono Jazz Cluba, Ljubljanski grad bo znova tudi eno izmed prizorišč festivala Ment. Raznoliki programi se nam obetajo na področju izobraževalnih in uprizoritvenih programov; v okviru festivalskega dogajanja bomo priredili 14. grajske dneve in Grajski december. Med najbolj obiskanimi in priljubljenimi poletnimi dogodki na prostem bo tudi letos zagotovo Film pod zvezdami – letni kino (v sodelovanju s Kinodvorom).

Na področju ponudbe in izvajanja turistične dejavnosti bomo razvili novo različico grajskega pobega, ki se bo odvijal na Grajskem griču, s čimer želimo sprostiti v glavni turistični sezoni pogosto prenatrpano Grajsko dvorišče. Tudi v prihodnje bomo svoje dejavnosti usmerjali v predstavitev gradu ter njegove ponudbe na tujih trgih.

Kot imetniki certifikatov zeleni ključ in Slovenia green attraction bomo nadaljevali dejavnosti na področju trajnostnega turizma; večji premik na tem področju želimo letos doseči na področju mobilnosti oziroma trajnostnih oblik prihoda na grad v času večjih dogodkov.

Na področju investicij in investicijskega vzdrževanja predvidevamo sanacijo in vzdrževalna dela na Razglednem stolpu in Grajskem dvorišču. Za izvedbo nadaljnjih projektov, ki jih bomo izvajali v skladu s finančnimi možnostmi naše ustanoviteljice – Mestne občine Ljubljana, bomo pripravili investicijsko in projektno dokumentacijo za obnovo in dokončanje Bastije ter celovito ureditev Grajskega griča.

V okviru upravljanja Hostla Celica želimo nadaljevati s kvalitetno ponudbo prenočevanj za popotnike od blizu in daleč, z obstoječo gostinsko ponudbo ter s pestrim kulturnim programom, ki bo namenjen tako domači publiki kot tujim obiskovalcem. Za še boljše počutje gostov bomo postavili novo pokrito kolesarnico, prenovili bar ter skupne prostore za druženje v drugem nadstropju.

V okviru izvajanja namestitvene dejavnosti v objektu Na Stolbi za leto 2025 pričakujemo še boljšo zasedenost, predvsem zaradi vključitve nastanitve v nove programe zvestobe rezervacijskih portalov ter dobrih ocen gostov, ki so bivali Na Stolbi.

2. DOLGOROČNI CILJI IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE

Dolgoročni cilji, ki se nanašajo na program izvajanja javne službe Ljubljanskega gradu, so:

- kulturno in družabno stičišče vseh generacij;
- zagotavljanje kakovostne in celovite kulturne ter turistične ponudbe;
- prepoznavnost blagovnih znamk Ljubljanski grad in Hostel Celica;
- uvrstitev Ljubljanskega gradu kot ene od strateških vsebinskih in turističnih lokacij v strateški program razvoja kulture MOL;
- Hostel Celica najbolj obiskan nastanitveni objekt in najbolj prepoznaven hostel s kulturno-umetnostno vsebino in zgodovinsko preteklostjo v Ljubljani.

3. STRATEŠKI NAČRT

Javni Zavod Ljubljanski grad organizira in izvaja kulturne, umetniške ter turistične in druge prireditve, saj je naš namen oblikovati celovito kulturno in turistično ponudbo. Z izvedbo kulturno-umetniškega programa si prizadevamo vsem starostnim skupinam zagotoviti dostopnost kulturnih dobrin iz raznovrstnih področij, ki pokrivajo glasbene, likovne, uprizoritvene, izobraževalne in turistične vsebine. Pri pripravi in izvedbi vsebin se osredotočamo predvsem na kulturno dediščino v povezavi z Ljubljanskim gradom, hkrati pa promoviramo slovensko ustvarjalnost. Tako prispevamo k raznolikosti kulturne ponudbe v prestolnici, hkrati pa prek tujih obiskovalcev glas o bogati kulturni dediščini ter o živahni ustvarjalnosti na območju Ljubljane in Slovenije prenašamo v svet.

4. PROGRAM IZVAJANJA JAVNE SLUŽBE

	Cilj	Strategija	Kazalnik
Glasbeni program			
Glasbeni program	Zagotoviti kontinuirano izvedbo kakovostnih glasbenih vsebin. S profiliranim programom ohraniti prepoznavnost Ljubljanskega gradu kot prizorišča za tovrstni program. Pridobivanje novega občinstva prek različnih programskih povezovanj.	K izvedbi programa povabiti mednarodno že uveljavljene domače in tuje glasbenike, pa tudi kakovostne še neveljavljene slovenske mlajše izvajalce.	Število objav v različnih publikacijah, kritike, članki (kliping), odzivi javnosti, število izvedenih prireditev in število obiskovalcev.
		Sodelovanje z glasbenimi ustanovami, festivali in s strokovnjaki s tega področja pri pripravi in izvedbi programa.	

	Cilj	Strategija	Kazalnik
Likovno-galerijski program			
Likovno-galerijski program	Utrditev Ljubljanskega gradu kot širše prepoznavnega in referenčnega razstavišča.	Priprava likovno kakovostnih in hkrati vizualno privlačnih razstav, prilagojenih različnim strukturam obiskovalcev Ljubljanskega gradu.	Število obiskovalcev, medijske objave, interakcije na družbenih omrežjih, število prodanih izdelkov, ki se navezujejo na razstave, likovne kritike, spremljanje odzivov laične in strokovne javnosti.
		Predstavljanje uveljavljenih umetnikov z mednarodnim ugledom in perspektivnih mladih avtorjev.	
		Priprava in izvedba programa v sodelovanju z ustreznimi ustanovami in s strokovno usposobljenimi posamezniki ter v skladu s standardi, ki veljajo v likovno-galerijski dejavnosti.	
		Uporaba modernih tehnoloških rešitev pri predstavitvi likovne umetnosti.	

	Cilj	Strategija	Kazalnik
Uprizoritveni program			
Uprizoritveni program	Večanje prepoznavnosti Friderikovega abonmaja in Friderikovega gledališča, kjer je v vseh predstavah v glavni vlogi podgana Friderik.	Obogatitev ponudbe z novo predstavo Friderik in zmaj.	Statistika obiska, število medijskih objav (kliping), odzivi javnosti, število ponovitev posameznih uprizoritev in število gostovanj.
		Prenova treh predstav v sklopu dogodkov Friderikovi pravljčni dopoldnevi.	
		Priprava nove velikonočne predstave v sklopu dogodka Lov na pirhe.	

	Cilj	Strategija	Kazalnik
Izobraževalni program			
Izobraževalni program	Povečati dostopnost snovne in nesnovne kulturne dediščine ter stalnih in začasnih postavitev ter jih s kakovostno izvedbo obstoječih in novih programov približati različnim stalnim in novim ciljnim skupinam.	Strokovna priprava in izvedba programov za različne starostne skupine obiskovalcev v skladu z aktualnimi pedagoškimi praksami in smernicami. Sodelovanje s strokovnjaki pri pripravi posameznih programov.	Število prodanih vstopnic za posamezne (plačljive) prireditve, vodenje statistike obiska pri brezplačnih prireditvah, število medijskih objav (kliping), evalvacija pedagoških programov, zadovoljstvo in večkratni prihodi obiskovalcev.
		Izvedba programov, namenjenih znanjem o starejših obrteh (barvanje pirhov, izdelava adventnih venčkov, tečaj kaligrafije).	
	Izvedba programov pripovednih, stripovskih in kulturno-umetniških vsebin za raznoliko občinstvo.	Pripraviti zanimive in poučne programe za različne starostne skupine, ki se navezujejo na kulturno-umetniški program.	
		Nadgradnja že uveljavljenih in prepoznavnih kostumiranih likov (profesor zmajeslovja, pustolovka in čarodejka, Friderik, grajska podgana).	

		Priprava novega programa Fantazija resničnosti (interaktivna igra in igra vlog).	
--	--	--	--

	Cilj	Strategija	Kazalnik
Tradicionalni dogodki			
Tradicionalni dogodki	Še naprej pripravljati tradicionalne prireditve (Jurjevanje, Grajska trta, Grajski dnevi, Lov na pirhe, Grajski piskači, Praznični december), nadgrajevati njihovo kakovost ter tako predstavljati posebnosti mesta Ljubljana v povezavi z Ljubljanskim gradom.	Nadgradnja dogajanja v sklopu jubilejnih 14. Grajskih dni; dolgoročno doseči širšo prepoznavnost. Nadgradnja uveljavljenih in prepoznavnih tradicionalnih prireditev.	Statistika obiska, število prodanih vstopnic, število medijskih objav (kliping), zadovoljstvo in odzivi obiskovalcev.
		Interdisciplinarno povezovanje in sodelovanje z različnimi deležniki ob organizaciji tradicionalnih prireditev.	Število sodelovanj z drugimi organizacijami.

	Cilj	Strategija	Kazalnik
Film			
Film pod zvezdami	Dodatno krepiti prepoznavnost projekta, ki je postal že tradicionalen.	Izbor najboljših filmov domače in tuje produkcije iz pretekle sezone ter odmevnih premier in predpremier.	Število prodanih vstopnic, število medijskih objav (kliping), odzivi obiskovalcev.
	V času dogodka na prostem privabiti več tujih obiskovalcev.	Vse tujejezične filme opremiti s slovenskimi in z angleškimi podnapisi, angleške pa s slovenskimi.	Delež tujih obiskovalcev.
	V času projekta zmanjšati stoječi promet na Grajskem griču.	Uvedba kombiniranih vstopnic za ogled filmskih projekcij in prevoz s tirno vzpenjačo. Povezovanje z Ljubljanskim potniškim prometom pri organizaciji trajnostnega javnega prevoza na prizorišče.	Število prodanih kombiniranih vstopnic. (Ne)zasedenost grajskega parka z avtomobili.

	Cilj	Strategija	Kazalnik
Muzejsko-razstavni program			
Muzejsko-razstavni program	Celovito in kakovostno predstaviti premično in nepremično kulturno dediščino.	Redno in strokovno izobraževanje zaposlenih, vodnikov in informatorjev. Uvajanje novih, inovativnih načinov predstavitve kulturne dediščine in navezovanje na druge programske sklope. Temeljito strokovno načrtovanje prenove razstave Slovenska zgodovina.	Število obiskovalcev, vodenje statistike o obiskovalcih in analiza statistike po državah, odzivi obiskovalcev.
	Krepiti prepoznavnost programa s poudarkom na njegovi pedagoški vrednosti.	Vključevanje stalnih razstav v obstoječe vzgojno-izobraževalne programe in ustvarjanje novih (delavnice, vodeni ogledi, doživljajski vodeni ogledi) na podlagi veljavnih učnih načrtov. Redno obveščanje vzgojno-izobraževalnih ustanov o novostih na tem področju.	
	Povečati število domačih in tujih obiskovalcev.	Redno obveščanje javnosti in oglaševanje v sklopu rednega turističnega oglaševanja. Predstavitev na festivalih (Kulturni bazar in Festival za tretje življenjsko obdobje ...) in turističnih sejmi v tujini.	

	Cilj	Strategija	Kazalnik
Hostel Celica			
Hostel Celica	Z vzpostavitvijo dolgoročnih partnerskih sodelovanj ohraniti status odprtega prostora, kjer so dobrodošli različni izrazi ustvarjalcev, ki delujejo v institucijah, in tudi neodvisnih umetnikov.	Priprava programskih vsebin z zainteresirano javnostjo in subjekti iz nevladnega in vladnega sektorja.	Število izvedenih programov, število vzpostavljenih dolgoročnih programskih

	Postati prostor, kjer se predstavljajo mladi ustvarjalci.	Pri izvedbi programa dati kar največ priložnosti mladim in neuveljavljenim, a perspektivnim umetnikom, ki sicer težje pridejo do možnosti za predstavitev.	sodelovanj, število obiskovalcev na prireditvah.
	K obisku programa privabiti obiskovalce hostla.	Priprava kulturno-umetniških in družabnih prireditev, ki so namenjene tudi tuje govorečim obiskovalcem.	
	Postati mednarodno znano koncertno prizorišče, ki je namenjeno manjšim zasedbam.	Povečano sodelovanje z mednarodnimi založbami in booking agenti.	

5. ZBIRNIK

Programski sklopi	Število programskih enot	Skupna vrednost programskega sklopa (v EUR)	Število ponovitev	Pričakovano število gledalcev
Glasbeni program	5	96.194,57	41	5.800
Likovno-galerijski program	10	113.254,60	10	240.000
Uprizoritveni program	6	7.502,48	22	1.550
Izobraževalni program	13	19.894,47	48	1.200
Tradicionalni dogodki	7	48.984,36	54	6.300
Film	1	70.800,00	24	16.000
Muzejsko-razstavni program	/	374.064,17	/	410.000
Kulturno-umetniški program Hostel Celica	6	83.880,35	117	9.500
Festival Bobri – delavnice	1	425,00	4	100
Tehnična podpora programom	/	65.000,00	/	/

Programski stroški			
PROGRAMSKI SKLOP	PREDVIDENA VIŠINA FINANCIRANJA (v EUR)		
	MOL	DRUGI/LASTNI VIRI	SKUPAJ
Glasbeni program	6.578,58	89.615,99	96.194,57
Likovno-galerijski program	7.745,28	105.509,32	113.254,60
Uprizoritveni program	513,08	6.989,40	7.502,48
Izobraževalni program	1.360,55	18.533,92	19.894,47
Tradicionalni dogodki	3.349,96	45.634,40	48.984,36
Film	4.841,89	65.958,11	70.800,00
Kulturno-umetniški program Hostel Celica	/	83.880,35	83.880,35
Muzejsko-razstavni program	25.581,60	348.482,57	374.064,17
Festival Bobri	29,07	395,93	425,00
Tehnična podpora programom	/	65.000,00	65.000,00
SKUPAJ	290.000,00	590.000,00	880.000,00

6. VSEBINSKA UTEMELJITEV JAVNE SLUŽBE

6.1 Kulturno-umetniški program

Zavod Ljubljanski grad organizira in izvaja kulturne, umetniške ter turistične in druge prireditve, saj je naš namen oblikovati celovito kulturno in turistično ponudbo.

6.1.1 Glasbeni program

Programski sklop	Glasbeni program
Izvajalec:	Različni izvajalci (seznam je naveden spodaj)
Producent:	Ljubljanski grad
Število nastopajočih:	Več zasedb (v različnih sestavah)
Celotna vrednost prog. sklopa:	96.194,57 EUR
Pričakovana sredstva MOL:	6.578,58 EUR
Lastna sredstva, drugi prihodki/viri:	89.615,99 EUR

Vsebinska utemeljitev:

Ljubljanski grad bo leta 2025 s kontinuirano izvedbo koncertnih večerov v sklopu Jazz Cluba Ljubljanski grad, s koprodukcijskim sodelovanjem z Radiotelevizijo Slovenija, z društvom Hiša otrok in umetnosti, ustanovo Imago Sloveniae in s Centrom urbane kulture Kino Šiška zagotovil kakovosten glasbeni program, ki bo nagovarjal raznoliko domače in tuje ciljno občinstvo ter ostajal odprt prostor za domače in tuje glasbene ustvarjalce, ki jih ceni strokovna in laična javnost. S tem želimo tudi vnaprej ohranjati identiteto Ljubljanskega gradu kot prvovrstnega kulturnega prizorišča, hkrati pa še neuveljavljenim in mlajšim glasbenim ustvarjalcem ponuditi priložnost, da se predstavijo grajskemu občinstvu.

Jazz Club Ljubljanski grad (Skalna dvorana), 3. 1.–25. 4. in 12. 9. –26. 12. 2025 vsak petek od januarja do aprila in od septembra do decembra 2025

S priznanimi slovenskimi in tujimi glasbeniki bomo v svojevrstnem prostoru Skalne dvorane na Ljubljanskem gradu tudi v prihodnje vsak petek prirejali koncertne večere jazz, soula, funka, rocka, bluesa, hip hopa, swinga in latina. Najvišja turistična točka prestolnice ima – poleg najlepšega razgleda na mesto – edinstven Jazz Club Ljubljanski grad, ki bo leta 2025 vstopil v osmo leto delovanja. Koncertni večeri ob izbrani pijači in v sproščenem klubskem vzdušju bodo tudi v sezoni 2025 zagotovo pritegnili številne glasbene sladokusce različnih generacij. V Skalni dvorani se bomo srečevali med januarjem in aprilom ter septembrom in decembrom.

Okvirni izbor izvajalcev v Jazz Clubu za leto 2025:

Festival Ment (koprodukcija), **Jazzchange** (koprodukcija), **Maja Keuc** – soul, pop, **Swingatan** – gipsy jazz, **Fagner Wesley** – brazil, **Maj Kavšek** – jazz, **Marina Martensson** – soul/pop, **Koala Voice** – indie rock, **Kumovi** – jazz, **Masharik** – indie rock, **Fed Horses** – pop/rock, **Luka Debelič/Dan Costa** – jazz, **Štěpánka Balcarová & BBKK Combo** – jazz, **Quimbara** – salsa, **Sofija Knežević** – jazz, **Katja Koren** – soul/jazz, **Tomaž Gajšt** – jazz, **Severa in zasedba** – folk/pop, **Vazz** – hip hop, **Andraž Hribar** – soul/pop, **Art Beaters** – fusion, **Cherry Wine (Amy Winehouse tribute)** – soul, **Jure Pukl** – jazz, **Marko Črnčec** – jazz, **Balkan Boys** – etno rock/pop, **Jure Slapar Quartet** – new jazz, **Jani Hace** – soul/pop, **Džezva** – jazz, **Café Mezclado** – latino, **Kokosy** – rock/pop, **Authentic** – Jamaica ska, **Jošt Lampret Heavy Group** – fusion, **Borna Quartet** – jazz, **Jonathan Kreisberg** – jazz ...

V sklopu Jazz Cluba Ljubljanski grad sta predvidena sodelovanje pri projektu MENT z Urbanim centrom kulture Kino Šiška in češko-slovenska izmenjava koncertov, tako imenovani Jazzchange. Projekt poleg Javnega zavoda Ljubljanski grad podpirajo Slovenski glasbenoinformacijski center – SIGIC, Music Slovenia, Sound Czech in festival Mladi ladi jazz.

Koprodukciska sodelovanja z Urbanim centrom kulture Kino Šiška:

Festival Ment (različna prizorišča), 14. 2. 2025

Festival Ment se leta 2025 v ustaljeni obliki in na različnih prizoriščih ponovno kot eno izmed prizorišč festivala vrača na Ljubljanski grad. Ment bo tako na Ljubljanskem gradu gostoval kar na štirih prizoriščih: v Skalni dvorani, Grajskem gledališču, Hribarjevi dvorani in Grajski kapeli bodo nastopili številni mednarodni in domači glasbeni ustvarjalci.

Koncert Frank Turner (Skalna dvorana), 9. 3. 2025

Folk punk trubadur Frank Turner, ki smo mu z njegovo klasično spremljevalno zasedbo The Sleeping Souls že večkrat prisluhnili tudi v Kinu Šiška, se tokrat vrača v povsem drugačni preobleki. Glasbenik, ki smo ga navajeni gledati na velikih prizoriščih, saj si je odre med drugim delil s Foo Fightersi, Green Dayi in Offspringi – se nam bo tokrat predstavil sam, brez benda, v čarobnem vzdušju Skalne dvorane na Ljubljanskem gradu.

Špil liga

Plod sodelovanja med Ljubljanskim gradom in Špil ligo – natečajem Kina Šiška za dijaške glasbene ustvarjalce – je izvedba koncerta zmagovalca natečaja oziroma enega izmed finalistov, ki žanrsko ustreza programu Jazz Club Ljubljanski grad. Leta 2025 nadaljujemo tovrstno sodelovanje s Centrom urbane kulture Kino Šiška.

Koprodukcija koncerta zasedbe Hamo & Tribute to Love (Hribarjeva dvorana), 6. 3. 2025

V sodelovanju z zasedbo Hamo & Tribute to Love bomo izvedli butični koncert ob dnevu žena. Program koncerta bo zasnovan posebej za to koprodukcijo.

Koproduksijski glasbeni dogodki z Radiotelevizijo Slovenija

V sklopu glasbenega programa bomo nadaljevali skupne koproduksijske projekte z Radiem Slovenija – Prvim programom in Valom 202. Sodelovanje bo pomenilo nadaljevanje projektov iz preteklih let, ko so bili izvedeni koncerti ob različnih obletnicah, neposredni radijski prenosi koncertov, intervjujev in natečajev ...

Sodelovanje z ustanovo Imago Sloveniae (Grajsko dvorišče ali Hribarjeva dvorana), poletje 2025

V letu 2025 bomo nadaljevali koprodukcijsko izvedbo koncertov na Grajskem dvorišču ali v Hribarjevi dvorani v sodelovanju z ustanovo Imago Sloveniae. Izvajalec bo izbran v začetku leta 2025.

PikniKoncert (Obrambni jarek), v sodelovanju z društvom Hiša otrok in umetnosti, 5., 6., in 7. 8. 2025

Avgustovske grajske poletne večere bomo že šesto sezono zapored v sodelovanju z društvom Hiša otrok in umetnosti popestrili s PikniKoncerti. Gre za družinsko srečanje ob dobri glasbi, hrani in pijači in za drugačno obliko preživljanja prostega časa: kakovostno kulturno doživetje se prepleta s sproščenim druženjem in okoljsko ozaveščenostjo. Ob poslušanju etno in folk glasbe bodo obiskovalci na odejah za piknik uživali dobrote iz svojih košar.

6.1.2 Likovno-galerijski program

Programski sklop	Likovno-galerijski program
Izvajalec:	Ljubljanski grad v sodelovanju z Muzejem novejšje in sodobne zgodovine Slovenije, Društvom likovnih umetnikov Ljubljana, Mednarodnim grafičnim likovnim centrom Ljubljana, Narodno galerijo, Založbo Mladinska knjiga in Slovensko fundacijo za UNICEF.
Avtor razstave:	Različni avtorji
Število dni:	Vse leto
Število predstavljenih ustvarjalcev:	Seznam je priložen.
Celotna vrednost ponovitev:	113.254,60 EUR
Pričakovana sredstva MOL:	7.745,28 EUR
Lastna sredstva, drugi prihodki/viri:	105.509,32 EUR

Vsebinska utemeljitev:

Likovno-galerijski program se bo leta 2025 posvečal različnim temam, predstavljeni projekti pa bodo obiskovalce nagovarjali predvsem z vprašanji o stanju naše družbe, odnosih, vlogah, ki jih ljudje igramo. Različni umetniki nas bodo s stvaritvami popeljali v svoje razumevanje sveta, človeške narave in na svojstven način ponudili v razmislek lastni način delovanja in ustvarjanja.

V sodelovanju z Muzejem novejšje in sodobne zgodovine Slovenije bomo v Galeriji »S« postavili fotografsko razstavo s skrbno izbranim naborom fotografij ljubljanskih parkov in zelenih površin. V poletnih mesecih bomo v Peterokotnem stolpu pripravili razstavo mlade in uspešne umetnice Milanke Fabjančič, ki bo gledalcu razkrila čarovnijo nastanka animiranega filma.

Eden izmed vrhuncev v programskem sklopu leta 2025 bo poletna razstava mednarodno uveljavljenega oblikovalca slovenskega rodu Tomata Koširja v Palaciju in Stanovski dvorani. V Galeriji »S« pa bo v tem obdobju v sklopu 70. Mednarodnega grafičnega bienala na ogled razstava plakatov preteklih bienalov, ki jo bomo pripravili v sodelovanju z Mednarodnim grafičnim likovnim centrom.

V Peterokotnem stolpu bomo v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana pripravili razstavo umetnice Nataše Sedej. Njen projekt je zasnovan kot poetična prostorska postavitev. V sodelovanju z istim društvom bomo predstavili razstavo umetnice Jasne Samarin, z novo nastajajočo serijo 14 del. Z razstavo Maje Babič Košir pa bomo raziskovali teme minljivosti, krhkosti bivanja, staranja, pozabljanja in izgube.

V novembru 2024 z multimedijško razstavo V objemu impresionizma, ki bo trajala do oktobra 2025, v nedavno obnovljenih Kazematah začnemo cikel multimedijških razstav, ki bodo umetnost približale širšim množicam prek tako imenovanih prostorskih projekcij in bodo pomenile nadgradnjo kulturno turistične ponudbe na gradu. Cikel bomo nadaljevali v novembru 2025, ko bomo prek prostorske projekcije našemu občinstvu predstavljali bogastvo slovenske ilustracije.

V skladu z usmeritvami zavoda bomo pripravili likovno kakovostne, vizualno privlačne razstave, razumljive kar najširšemu krogu obiskovalcev. Z njimi se bo Ljubljanski grad še

naprej predstavljal kot širši javnosti prepoznavno in referenčno razstavišče v Mestni občini Ljubljana ter tudi v Sloveniji in svetu.

Predstavitev razstav po posameznih prostorih

Palacij in Stanovska dvorana

Tomato Košir: Opomin (razstava oblikovanja, Stanovska dvorana in Palacij), 4. 7.–31. 8. 2025

Koncept avtorja: glavna primerjalna prednost službe v oblikovanju vizualnih sporočil je hitrost. Njegovo mnenje je, da kadar se ta hitrost uporabi za družbeno dobro, ta služba postane poklic. Na razstavi »Opomin« (delovno ime) svojih del ne bi predstavil zgolj kot likovne izdelke, marveč skozi časovnico pomembnih dogodkov. Dela bi bila predstavljena z vpogledom v nastajanje ter v družbeni in časovni kontekst. V javnosti njegova stroka ni ustrezno predstavljena. Sam mora zunaj in znotraj stroke vedno pojasnjevati, da oblikovanje samo po sebi ni umetnost, uporabljajo zgolj orodja likovne umetnosti. Sicer pa so namenjena reševanju naročnikovih komunikacijskih težav. Ne izražajo samih sebe in ne razporejajo okusno vsebin. To je zgolj formalizem, ki je trenutno velik problem njihove stroke. Moralo bi iti za polnovredne načrtovalske procese gradnje najustrežnejših vidnih sporočil. Četudi morebiti lahko spremeni le drobec, se mu zdi vsak prispevek pomemben.

Kazemate

V objemu impresionizma (prostorska projekcija, Kazemate), 21. 11. 2024 – 26. 10. 2025

»Ne delaj predmeta, ampak prikazen,« je bilo vodilo Riharda Jakopiča, enega od štirih slovenskih impresionistov, ki so na prelomu 20. stoletja z zasanjanim upodabljanjem pokrajin in figur zavrnili okvire tradicionalnega slikarstva. Dela Ivana Groharja, Matije Jame, Mateja Sternena in Riharda Jakopiča so tedaj sprožila negotovanje javnosti, a so jih modernisti, zlasti Ivan Cankar in Oton Župančič, prepoznali kot kakovost, ki jo cenimo še danes.

Sodobna uprizoritev njihovih del s prostorskimi projekcijami in izbrano glasbo bo obiskovalce popeljala na edinstveno čutno potovanje skozi trenutke, ki so te slikarje navdihnili pred več kot stoletjem. Veličastni ples svetlobe in barv skozi potopitveno doživetje bo nežno razkril podobe

Sejalca, Rdečega parazola, Kopalk, Kola in drugih znamenitih del slovenskih impresionistov, ki so se globoko zakoreninila v slovensko identiteto.

V sodelovanju z Narodno galerijo.

Slovenska ilustracija (prostorska projekcija, Kazemate), 20. 11. 2025 – 25. 10. 2026

Cikel razstav, ki bodo temeljile na prostorskih projekcijah, bomo v novembru 2025 nadaljevali z razstavo, katere rdeča nit bo predstavitev vrhuncev slovenske ilustracije, ki bodo s svojo dinamiko in barvitostjo pred očmi obiskovalcev še bolj oživele in tako v svet ponesle glas o kakovosti likovnega ustvarjanja na področju ilustracije. Z izvedbo projekta bomo počastili tudi 80-letnico delovanja založbe Mladinska knjiga.

V sodelovanju z Založbo Mladinska knjiga.

Galerija »S«

Ljubljana – mesto v zelenem (fotografska razstava), 13. 2.–25. 5. 2025

Rdeča nit razstave je prikaz Ljubljane kot zelenega mesta. Z razstavo želimo odpreti vprašanje vloge zelenih površin v mestu in vključenosti takih površin v vsakdan posameznika. Razstava bo fotografsko zasnovana in bo prikazovala predvsem stare fotografije najbolj markantnih in znanih ljubljanskih parkov, po drugi strani pa bo prikazala tudi manj znane, intimnejše zelene kotičke mesta. Fotografije bodo izbrane predvsem po svoji estetski vlogi. Cilj razstave je pri obiskovalcih spodbuditi preizpraševanje o vlogi zelenih površin v mestu in predvsem njihovi prihodnosti, predvsem v kontekstu podnebnih sprememb in njihovega vpliva na urbana okolja.

V sodelovanju z Muzejem novejšje in sodobne zgodovine Slovenije.

Kustosinja in avtorica razstave: Barbara Kočevar.

Razstava plakatov Grafičnega bienala Ljubljana (razstava plakatov ob 70-letnici Grafičnega bienala Ljubljana), 6. 6.– 12. 10. 2025

Ob jubilejni obletnici bienala posebno pozornost namenjamo tudi zgodovini ljubljanskega grafičnega bienala. Grafični bienale Ljubljana je živa, nenehno spreminjajoča se platforma umetniških stvaritev ter kritični pretres dogajanja v družbi in umetnosti, ki sledi impulzu sodobnosti, ki ga vse bolj zaznamujejo neulovljivost v kategorije in presečišča različnih znanj, izkušenj in umetniških praks. Vsakokratni grafični bienale v Ljubljani spremlja celostna grafična podoba, ki odseva njegovo tematiko. Njegovo zgodovino bomo predstavili z izborom plakatov, ki so delo priznanih in uveljavljenih umetnikov in oblikovalcev, kot so Ivian Kan Mujezinović, Nejc Prah, Mina Fina, Aljaž Košir - Fejzo, Vasja Cenčič, ZEK crew, Tovarna vizij, Miroslav Šutej in drugi.

V sodelovanju z Mednarodnim grafičnim likovnim centrom Ljubljana.

Jasna Samarin (likovna razstava), 23. 10. 2025–8. 2. 2026

Vsebinsko gre za novo nastajajočo serijo 14 del, kjer so izhodišča avtorice videozapisi in mikroskopske fotografije poškodovanih ali spremenjenih nevronov pod vplivom različnih substanc ali nevrodegenerativnih bolezni, kot so Alzheimerjeva bolezen, Pickova bolezen, Parkinsonova bolezen in ALS. Naslov serije slik Neural Entropy se nanaša na raziskave, ki merijo raznolikost konfiguracij v sistemu nevrona in sinaps. Na kratko povedano, risbe na platno so sinteza med mikroskopsko fotografijo, ki je nastala pri nevroznanstvenih raziskavah, ter avtoričino vizijo fotografije, prenesene v računalniško vektorsko risbo, ki jo v plasteh prek vmesnika prenaša na platno in dopolnjuje z ročno risbo. Namen avtorice je, da ko je delo končano, kljub uporabi sodobne tehnologije in stroja tehnologija ostane v ozadju, praktično nezaznavna, saj je ta le eno izmed sredstev oziroma orodij pri raziskovanju sodobnih praks risbe, ki jih uporablja pri nastajajoči seriji slik z namenom vztrajati pri osnovni avtonomiji slikarstva in risbe.

Kustos razstave: dr. Milan Erič.

V sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana.

Peterokotni stolp

Nataša Sedej: Zvezdno okno (prostorska postavitev), 16. 1.–4. 5. 2025

Projekt bo zasnovan kot poetična prostorska postavitvev in situ. Peterokotni stolp ni le nevtralnno okolje, v katero so umeščeni posamezni elementi, ampak postane sestavni del umetnine; instalacija se spoji z okoljem. Svetloba in senca spreminjata krhko in subtilno belo površino keramičnih objektov. Zgodijo se enostavni, lirični spoji s stvarmi, ki nas globinsko določajo. Veliki voz je verjetno najbolj prepoznavno ozvezdje naše galaksije, in ko strmimo v nebo, ga velikokrat opazujemo prav skozi poševno okno velikega voza. Fiksiran okvir tega sedmerozvezdja vpne naš pogled, skozenj se zalesketa spomin na naš skupni zvezdni dom. Skozi zvezdno okno zremo v neskončnost, v čudež in v izvorno skrivnost. Gre za pogled v nebo ter pogled navznoter, v odsev zvezd v našem nezavednem, ki govorijo o kaosu, naključju, redu in urejevalnih principih vesolja. Prostorsko postavitvev bodo sestavljali viseči stebri, ritmizirano obešeni v različnih nivojih. Žičnate strukture bodo tridimenzionalne; znotraj prazne, iluzija lebdenja bo generirala občutenje lahkotnosti, površina neskončnega števila belih delčkov bo odsevala svetlobo.

V sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana.

Milanka Fabjančič (multimedijska razstava), 15. 5.–14. 9. 2025

Avtorica želi v Peterokotnem stolpu ustvariti poseben ambient, ki bo gledalcu razkril čarovnijo nastanka animiranega filma. Prek skic, zasnov scenarija in zgodborisa bo obiskovalec spoznal, po kakšnih korakih se animacija razvija, vse do končanega filma. Avtorica animirane filme ustvarja po principu sličica-po-sličico, za učinek gibljive slike tako potrebuje okoli 12 sličic za sekundo gibanja. Avtorica je hkrati scenaristka, režiserka in glavna animatorka svojih del, zato bo na razstavi gledalec lahko spoznal, da se z »mono« idejo in voljo lahko uresničijo sanje v obliki risanega filma. Na razstavi bo predstavljena selekcija izbranih grafik s sličicami iz filmov »Liliana« in »Hobotnica banana mišmaš«, prostostoječe 3D-grafike s prizori iz filmov, originalne risbe ozadij in likov ter izseki iz filma »Liliana« in kratkega dokumentarnega film o nastajanju filma »Hobotnica banana mišmaš«.

Kuratorka razstave: Lucija Smodiš.

Maja Babič Košir: Courage Mon Amour, (prostorska postavitvev), 25. 9.–16. 11. 2025

Večmedijska umetniška praksa Maje Babič Košir je v osnovi kiparska, izhaja pa iz najdenih, podedovanih ali zapuščenih predmetov in materialov, ki jih v procesu intervencije tako ali drugače transformira ter postavlja v nove prostorske instalacije in kontekste. Zadnja leta je predmet njenega raziskovanja ljubezen – najbolj osnovno, občečloveško, kompleksno, večplastno in pogosto protislovno čustvo. Je tudi rdeča nit razstave, ki bo v prostorski postavitvi v zelo specifičnem zgodovinskem in galerijskem okolju gradu z rekontekstualizacijo najdenih in podedovanih pohištvenih kosov in dodanih novo oblikovanih kiparskih del raziskovala teme minljivosti, krhkosti bivanja, staranja, pozabljanja in izgube.

Kuratorka razstave: Laura Amann (arhitektka in kuratorica v Kunsthalle Wien, sokuratorica prostora Significant Other, platforme, posvečene prepletu arhitekture in umetnosti, ter predavateljica na Tehniški univerzi na Dunaju).

UNICEF-ove punčke iz cunj (dobrodelna razstava), 27. 11.–30. 12. 2025

Punčko iz cunj poznajo vse kulture sveta. Marsikomu je v otroštvu delala družbo, v Unicefovem projektu pa predstavlja otroka iz države v razvoju, ki potrebuje našo pomoč. V Peterokotnem stolpu bomo v sodelovanju z UNICEF-om Slovenija pripravili dobrodelno razstavo, na kateri si bodo obiskovalci lahko izbrali unikatno punčko ali fantka iz cunj. Z donacijo v višini 30 evrov, kolikor stane cepljenje enega otroka proti šestim nalezljivim boleznim v državah v razvoju, bodo prejeli čudovito punčko, rešili otroško življenje ter razveselili obdarovanko ali obdarovanca. Unicefova punčka iz cunj je ročno izdelana v Sloveniji z ljubeznijo in je najlepše darilo. S projektom Punčka iz cunj je UNICEF Slovenija doslej omogočil cepljenje že skoraj 21.000 otrok v državah v razvoju.

V sodelovanju s Slovensko fundacijo za UNICEF.

6.1.3 Uprizoritveni program

Programski sklop	Uprizoritveni program
Naslov predstave:	Različni naslovi
Avtor in režiser:	Navedeno spodaj
Datum premiere:	Navedeno spodaj

Celotna vrednost prog. sklopa:	7.502,48 EUR
Pričakovana sredstva MOL:	513,08 EUR
Lastna sredstva, drugi prihodki/viri:	6.989,40 EUR

Vsebinska utemeljitev:

V letu 2025 bomo našemu vse bolj zvestemu občinstvu ponudili najbolj pester izbor predstav doslej, katerih glavni lik je grajska podgana Friderik. Vse njegove predstave si bo mogoče ogledati tudi v sklopu abonmaja šestih predstav, ki ga bomo prvič ponudili med oktobrom 2025 in marcem 2026.

Nabor predstav zajema novo predstavo *Friderik in zmaj*, ki je nastala v sodelovanju z režiserko in animatorko lutk Ireno Rajh in je bila premierno uprizorjena v novembru 2024. V program ponovno umeščamo Friderikove pravljичne dopoldneve v treh delih, ki so nastali v produkciji Ljubljanskega gradu in bodo zaživel v prenovljeni scenografiji. Nadaljujemo uprizarjanje zimske predstave *Friderik čaka Zimo* ter najstarejšo Friderikovo predstavo *Friderik, grajska podgana*. Slednji dve sta nastali pod okriljem Irene Rajh, ki skrbi, da se Friderikovo gledališče razvija tudi po strokovni plati.

V sklopu tradicionalnega dogodka *Lov na pirhe* se bo po končanem iskanju pirhov odvila nova lutkovno-pripovedovalska predstava, v kateri bomo s Friderikom in popotnikom Žigo spoznavali velikonočne praznike.

Na prvi šolski dan bomo vsem prvošolcem omogočili, da si bodo ob nakupu vstopnice za novo predstavo *Friderik in zmaj* brezplačno ogledali Lutkovni muzej. Predstava *Friderik čaka Zimo* bo imela decembra pet ponovitev, vsakokrat se bo zaključila z obiskom dedka Mraza.

Friderik čaka Zimo (lutkovno predstava za otroke, 3+), Grajsko gledališče, sobota, 11. 1. in 18. 1. 2025 ob 17.00

V predstavi podgana Friderik in njegov prijatelj iščeta Zimo na Ljubljanskem gradu, saj je na prvi zimski dan Grajski grič še vedno zelen. Pri tem se naučita, zakaj iz vode nastane led in kako pripraviti slastne snežne kepe, tako si pričarata zimsko vzdušje, kljub temu da še ni zapadel

sneg. S papirnatimi snežinkami okrasita grajska okna in prižgeta novoletne lučke, da bi Zima lahko našla pot na Grajski grič.

Scenarij, dramaturgija in režija: Irena Rajh, premiera: december 2023.

Friderikovi pravljичni dopoldnevi (lutkovno-pripovedovalske predstave, 5+), Grajsko gledališče

Friderik poleg dobrih zgodb obožuje vse, kar diši po jedači. Prav njegov dobri nos za tovrstne reči je botroval srečanju s popotnikom Žigom, ki poleg obiskovanja tujih krajev rad prisluhne zgodbam, še posebno, če te pripovedujejo o hrani. Ker je to obema skupno, se enkrat na mesec srečata in si izmenjata sladke in gladke, okusne in nagnusne pripovedke, Žiga pa Frideriku in otrokom zaupa tudi zabavne prigode s svojih potovanj.

Predstave so bile v produkciji Ljubljanskega gradu prvič uprizorjene leta 2022.

Termini (četrti teden v mesecu):

- nedelja, 26. 1. 2025, ob 10.30: **Začimbe in zeli za okusne jedi;**
- nedelja, 23. 2. 2025, ob 10.30: **Zdravilni sadež;**
- nedelja, 23. 3. 2025, ob 10.30: **Več soli kot pameti.**

Velikonočna predstava z grajsko podgano Friderikom (lutkovno-pripovedovalska predstava za otroke, 5 +), Hribarjeva dvorana, sobota, 19. 4. 2025

V sklopu tradicionalnega dogodka *Lov na pirhe* se bo po končanem iskanju pirhov odvila nova lutkovno-pripovedovalska predstava, v kateri bomo s Friderikom in popotnikom Žigo spoznavali velikonočne praznike.

Predstava bo nastala v produkciji Ljubljanskega gradu.

Friderik in zmaj (lutkovna predstava za otroke, 3+), Grajsko gledališče, 2. 2., 6. 3., 1. 9., 4. 10., 16. 10. in 19. 11. 2025, ob 17.30 oziroma 17.00

Lutkovna predstava, nastala po znani legendi o vitezu Juriju in zmagu ter Friderikovih

prigodah, opisanih v slikanici *Friderik, zmaj, legionar in cesarica* avtorja Žige X Gombača, bo otroke popeljala v skrivnostni svet Ljubljanskega gradu. Spoznali bodo, kakšno vlogo je imel Grajski grič, kako vitez Jurij postane zavetnik Ljubljane in kje na gradu stoji kapelica, posvečena prav njemu. Najboljši grajski vodnik, podgana Friderik, bo skupaj z vitezem premagal strašnega zmaja. Vse to na igriv in zabaven način v slogu namiznega lutkovnega gledališča.

Scenarij (po literarni predlogi) in režija: Irena Rajh in Anže Virant, premiera: 9. 11. 2024.

Friderik, grajska podgana (lutkovna predstava za otroke, 3+), Grajsko gledališče, 16. 2., 5. 4., 20. 9. in 13. 11. 2025, četrtki ob 17.30, sobote ob 17.00 in nedelje ob 10.30

Lutkovna predstava, nastala po prigodah, zapisanih v slikanici *Friderik, grajska podgana*, otroke popelje v skrivnostni svet Ljubljanskega gradu. Najboljši grajski vodnik, podgana Friderik, ki na gradu prebiva, že odkar ta stoji na Grajskem griču, bo predstavil zgodovino gradu in mesta, pomembne dogodke, ki so se pripetili, in pomembne osebnosti, ki so povezane z zgodovino gradu. In vse to na igriv in zabaven način namiznega lutkovnega gledališča.

Zgodba: Barbara Brodnik, režija: Irena Rajh, premiera: 3. 10. 2020.

Friderik čaka Zimo in pozdrav dedka Mraza (lutkovna predstava za otroke, 3+),
Hribarjeva dvorana ali Grajsko gledališče

Decembra bo sledila ponovitev predstave *Friderik čaka Zimo*, ki jo bomo zaključili z obiskom dedka Mraza.

Termini:

- sobota, 13. 12. 2025, ob 17.00, Hribarjeva dvorana;
- nedelja, 14. 12. 2025, ob 10.30, Hribarjeva dvorana;
- četrtek, 18. 12. 2025, ob 17.30, Grajsko gledališče;
- petek, 19. 12. 2025, ob 17.30, Grajsko gledališče;
- sobota, 20. 12. 2025, ob 17.00, Grajsko gledališče;

6.1.4 Izobraževalni program

Programski sklop	Izobraževalni program
Vsebine sklopa:	Različne (navedene spodaj)
Celotna vrednost prog. sklopa:	19.894,47 EUR
Pričakovana sredstva MOL:	1.360,55 EUR
Lastna sredstva, drugi prihodki/viri:	18.533,92 EUR

Vsebinska utemeljitev:

Na Ljubljanskem gradu se zavedamo pomena ohranjanja nepremične in premične kulturne dediščine, zato skrbimo, da kulturno-umetniške vsebine predstavimo širši javnosti na zanimiv in poučen način. Izobraževalni program bo v letu 2025 temeljil na kulturni dediščini, slovenskem pripovednem izročilu in zgodovini Ljubljanskega gradu, obogateni s fantazijo, miti in legendami.

V izobraževalnem programu uporabljamo domišljijo kot eno izmed orodij, ki ponuja zanimiv prikaz premične in nepremične kulturne dediščine in je privlačna za vse starostne skupine. Podana kot del celote ter na izobraževalni način, obogatena z miti in legendami, spodbuja globlje razumevanje zgodovinskih in kulturnih vsebin. Za odrasle bomo pripravili program z naslovom *Fantazija resničnosti*, ki ga bomo izvedli z društvom Amulet D20. Obiskovalci se bodo po zatemnjenih prostorih Ljubljanskega gradu srečali z zgodbo, ki jo bodo odigrali animatorji Ljubljanskega gradu. S pomočjo kostumov se bodo vživeli v situacijo, kjer se zgodovina resnične grajske preteklosti v nekem trenutku sreča s fantazijo. Prek igre Dungeons & Dragons in 3D-makete Ljubljanskega gradu rešijo zaplet, ki se je zgodil na Ljubljanskem gradu.

Domisljijo bomo odraslim obiskovalcem burili tudi na dveh humornih pogovornih večerih z naslovom *Glave na gradu: Miti in legende o grajski gospodi*, kjer bodo Boštjan Gorenc - Pižama, Anže Tomić in vabljeni gost presenetili z zgodovinskimi dejstvi o najbolj nenavadnih dogodkih in posebnosti zgodovinskih osebnosti ter jih postavljali v današnji čas.

Najmlajšim bomo zbujaali fantazijo med počitnicami in jim na zanimiv in zabaven način približali kulturno dediščino Ljubljanskega gradu. Na poletnem počitniškem varstvu si bodo otroci izdelali svoj set igralnih kart, ki bodo temeljile na mitoloških bitjih. Med jesenskimi in

zimskimi počitnicami pa se bodo prepustili zmajskim in srednjeveškim zgodbam ter Friderikovim kulinaričnim vragolijam.

V letu 2025 bomo nadaljevali že uveljavljene in prepoznavne fantazijske programe, kot je *Šola zmajeslovja*, ki jo bomo letos izvedli že deveto leto zapored, otroci pa se bodo tudi tokrat skupaj s pustolovko in profesorjem zmajeslovja odpravili na doživljajsko pustolovščino in nepozabno raziskovanje zmajev ter z njimi povezanimi zgodbami in legendami ter s preteklostjo Ljubljanskega gradu. Tradicijo pripovedništva nadaljujemo s pravljичnim doživetjem *Noč pravljic na gradu*. Otroci bodo prespali na Ljubljanskem gradu, še pred tem pa se bodo s svetilkami odpravili na raziskovanje gradu in med potjo našli grajske prebivalce, ki ob večernih urah pripovedujejo ljudske pravljice. V decembrskem času bomo otroke razveselili s pravljичnim dogodkom, polnim svetlobnih in zvočnih elementov, ki ponujajo obogateno pravljичno doživetje. Ob koncu pravljичne pustolovščine *Friderik, babica Zima in mogočni talisman*, bo otroke obiskal dedek Mraz.

Organizirali bomo različne rokodelske delavnice. Že deveto leto zapored bomo na program umestili tečaj kaligrafije, na katerem lahko tečajniki izbirajo med različnimi srednjeveškimi pisavami. Velikonočna delavnica pirhov bo na voljo za vse, ki si želijo ustvarjalno popestriti velikonočne praznike, ob koncu leta pa bomo spet priredili delavnico adventnih venčkov.

S programom za Prešernov dan in Ta veseli dan kulture si prizadevamo, da bi bile vsebine, ki jih ponuja Javni zavod Ljubljanski grad, dostopne širši javnosti in socialno šibkejšim skupinam. Letos bomo prvič del dogajanja v sklopu dogodka *Plečnikov dan*, ki ga organizira Mestni muzej Ljubljana. Izvedli bomo del programa na Šancah.

Vsebine v sklopu izobraževalnega programa – z izjemo tistih, pri katerih je navedeno drugače – bodo pripravili in izvedli strokovni sodelavci Ljubljanskega gradu.

Počitniški programi

S počitniškimi programi bi najmlajšim radi omogočili dejavno preživljanje prostega časa v naravi in jim s pomočjo raziskovanja in spodbujanja ustvarjalnosti ter ob igri približali premično in nepremično kulturno dediščino Ljubljanskega gradu. Še naprej bomo širili znanje

o zgodovini in ljubljanskem zmaju, ki je simbol Ljubljane, ter z njim povezano kulturno dediščino.

Termini počitniških programov:

- Zimske počitniške delavnice: **Friderikova kuharija**, 6+, 24. 2.–28. 2. 2025 od 10.00 do 13.00.
- Poletno počitniško varstvo, 6+, od 7.30 do 16.30:
 - 1. termin: Likovne poletne počitnice:
Fantazijska bitja in ustvarjanje igralnih kart, 30. 6.–4. 7. 2025,
 - 2. termin: Zmajeslovske poletne počitnice:
V družbi profesorja zmajeslovja, 28. 7.–1. 8. 2025,
 - 3. termin: Likovne poletne počitnice:
Fantazijska bitja in ustvarjanje igralnih kart, 4. 8.–8. 8. 2025.
- Jesenske počitniške delavnice: **Cesarjeve uganke**, 6+, 28.–30. 10. 2025 od 10.00 do 13.00.

Doživljajski in pravljичni programi

Fantazija resničnosti (interaktivna igra in igra vlog – Dungeons & Dragons), 27. 9., 11. 10., 25. 10., 8. 11. in 22. 11. 2025 ob 19.00

Dogodek združuje poznosrednjeveško preteklost, ki jo v nekem trenutku prekine domišljija. Obiskovalci se bodo sprehodili po zatemnjenih prostorih in skritih kotičkih Ljubljanskega gradu, grajsko preteklost pa spoznavali ob pripovedovanju grajskih animatorjev. Vsak obiskovalec se postavi v vlogo svojega lika – viteza, cesarice/cesarja, rablja, meniha, spletične ali čarovnice/čarodeja – ter se obleče v kostum in tako bolje vživi v zgodbo ter s svobodno izbiro in inspiracijo odigra vlogo, ki mu je bila dodeljena. V igri vlog – Dungeons & Dragons – poskuša rešiti zaplet, ki se je zgodil na Ljubljanskem gradu. Skupaj s prijatelji se spoprime z izzivi, ki jih predstavi vodja igre – Dungeon Master, ki bo s pomočjo pravil ugotovil, ali je igralcu uspelo ali ne. To naredi igro zelo nepredvidljivo in polno improvizacije.

Šola zmajeslovja (pustolovska dogodivščina s profesorjem zmajeslovja, pustolovko in čarodejko, 5+)

Ker je zmaj prek različnih zgodb in legend neločljivo povezan z Grajskim gričem in Ljubljanskim gradom ter tudi z Ljubljano, bomo na treh pustolovskih dogodivščinah za

najmlajše skupaj s profesorjem zmajeslovja in pustolovko spoznavali številne zanimivosti o zmajih (predstavitev življenja in značilnosti različnih zmajev, med katerimi bomo izpostavili predvsem ljubljanskega) ter z njimi povezane zgodbe in legende. Program je nadgrajen s karakterjem vrhovne čarovnice in čarodejke, slednja je mlajša sestra profesorja zmajeslovja in poskrbi za nemalo zapletov in izzivov, ki jih morajo otroci rešiti na zmajskih pustolovščinah.

Termini:

- nedelja, 14. 9. 2025, ob 10.30: **Planet zmajev;**
- nedelja, 12. 10. 2025, ob 10.30: **Prerokba o pogubi zmajev;**
- nedelja, 9. 11. 2025, ob 10.30: **Vrhovna čarovnica.**

Noč pravljic na gradu (interaktivno pripovedovanje pravljic, 7 +), sobota, 15. 3. 2025

Dogodek bo ponudil edinstveno izkustvo poslušanja pravljic, ko se na gradu ugasnejo vse luči in se ta pokaže v vsej svoji čarobnosti. Izvedli bomo srečanje pripovedovanja pravljic s kostumiranimi animatorji in skupaj z otroki preživeli noč za grajskimi zidovi.

Friderik, babica Zima in mogočni talisman (praznična pravljичna pustolovščina in delavnica talismanov z obiskom dedka Mraza, 3+), ponedeljek, 8. 12. 2025, ob 17.30

Pustolovščina vsebuje raziskovanje skritih grajskih prostorov ter pripovedovanje ljudskih pravljic z odkrivanjem čudežnih pravljичnih premetov ter svetlobnih in zvočnih učinkov. Krovna zgodba govori o tem, kako so živali Frideriku potožile, da jih zelo skrbi, ker babici Zimi iz leta v leto vedno bolj pešajo moči. Tudi usoda praznikov je negotova, saj je dežela le še poredko odeti v snežno odejo in dedek Mraz nas s svojimi sanmi vse težje obišče. Na dogodku izdelamo talismane, ki bodo varovali naravo in povrnili moči živalim ter tako pomagali babici Zimi in dedku Mrazu. Animacijskemu programu in delavnici sledi obisk dedka Mraza.

Humorni pogovorni večeri

Glave na gradu: Miti in legende o grajski gospodi (humorna pogovorna večera), Hribarjeva dvorana, v sredo, 9. 4. in 8. 10. 2025, ob 17.30

V sodelovanju z Boštjanom Gorencem - Pižamo, Anžetom Tomićem in vsakokratnim gostom bomo pripravili humorna pogovorna večera na predstavljeno temo.

Rokodelske delavnice

Delavnica izdelovanja pirhov (praznična delavnica metliških velikonočnih drsank), Zmajev brlog, sreda, 16. 4. 2025, od 17.30 do 19.00

Z delavnicami izdelovanja pirhov poskušamo prenašati rokodelsko znanje tradicionalnih pirhov in tudi novejših tehnik na nove rodove. Tovrstne umetnine so lepi spominki, po katerih je zadnje čase vse več povpraševanja. Tokratno delavnico bo vodila Lucija Klemenčič iz Suhorja, ki se je tehnike priučila od sokrajanke Milene Starešinič, katera že več desetletij po družinskem izročilu izdeluje belokranjske drsanke.

Tečaj kaligrafije (tečaj lepopisja v štirih delih), Zmajev brlog

Pod mentorstvom Mira Kneza, izkušenega grajskega pisarja, bomo v letu 2025 za vse ljubitelje lepopisja organizirali tečaj kaligrafije; udeleženci se bodo lahko poučili o osnovnih elementih, iz katerih so sestavljene vse črke v določeni tipografiji, o tem, kako pisati male in velike črke ter številke in ločila, na koncu tečaja pa bodo z usvojenim znanjem oblikovali kaligrafski izdelek.

Termini:

- **pomladni termin:** ponedeljek, 3., 10., 17. in 24. 3. 2025, od 17.00 do 20.00;
- **zimski termin:** ponedeljek, 3., 10., 17. in 24. 11. 2025, od 17.00 do 20.00.

Delavnica adventnih venčkov (praznična delavnica), Zmajev brlog, četrtek, 27. 11. 2025, od 17.00 do 19.00

V predprazničnem času bomo organizirali delavnico adventnih venčkov, na kateri bo vsak udeleženec ustvaril unikatni adventni venček. S to delavnico ohranjamo slovensko ljudsko izročilo, saj se je adventni venček kot okras in liturgični simbol v Sloveniji uveljavil v 80. letih 20. stoletja, prevzeli pa smo ga od germanskih narodov. Po izročilu naj bi prvi venček v prvi polovici 19. stoletja naredil evangeličanski duhovnik v Nemčiji za otroke v sirotišnici, da bi med njih prinesel veselje in upanje.

Dnevi odprtih vrat

Prešernov dan, 8. 2. 2025, in **Ta veseli dan kulture**, 3. 12. 2025

Oba slovenska kulturna praznika in dneva odprtih vrat slovenskih kulturnih ustanov bomo zaznamovali s ponudbo brezplačnih vsebin in z brezplačnimi vodenimi ogledi.

Pedagoški programi

V ponudbi za šolsko leto 2024/2025 je na voljo 23 različnih programov, ki smo jih v Brošuri pedagoških programov razvrstili glede na starostne skupine in se navezujejo na vsebine, povezane z gradom, življenjem, običaji in poklici, značilnimi zanj, pa tudi na stalne razstave Ljubljanskega gradu. Pripravili smo dve novosti, ki se navezujeta na novo slikanico z naslovom *Friderik, zmaj, cesarica in legionar*.

Iz opisov v slikanici in znane legende o vitezu Juriju in zmaju je nastala nova lutkovna predstava *Friderik in zmaj*. V njej se bomo sprehodili po preteklosti, se dotaknili pomembnih zgodovinskih dogodkov, povezanih z Ljubljanskim gradom, ter se ob zgodbi seznanili z legendo o sv. Juriju in zmaju, ki je močno povezana z Ljubljano. Druga novost je program *Friderik in Žiga X. Gombač*, v katerem po končanem vodstvu po Ljubljanskem gradu pisatelj skupaj s Friderikom predstavi slikanico in zgodbe, ki so zapisane v njej.

Tudi letos bomo strokovni javnosti približali vsebine in junija pripravili dogodek *Pedagogi na grajskem obisku*, v sklopu katerega bomo podrobneje predstavili aktualne pedagoške programe Ljubljanskega gradu za različne starostne skupine. Na *Kulturnem bazarju* bomo znova predstavili kulturno-umetnostni program in vsebine, ki jih ponuja Javni zavod Ljubljanski grad.

Programi, namenjeni vrtčevskim in mlajšim osnovnošolskim skupinam, otroke ob raziskovanju in ustvarjanju seznanjajo s tem, kako pomembno je ohranjanje snovne in nesnovne kulturne dediščine, in jih k temu spodbujajo. Programi, namenjeni starejšim osnovnošolcem in srednješolcem, so strokovno nekoliko bolj poglobljeni, vanje pa umeščamo različne didaktične pripomočke, da bi bili za določeno starostno skupino vseeno privlačni. Pokazalo se je, da zgodovino in kulturno dediščino lahko zelo uspešno predstavimo z vključitvijo doživetih pripovedi kostumiranih likov iz različnih zgodovinskih obdobj, ki jih umestimo v posamezne programe, kar dokazujejo pozitivni odzivi na programa *Časovni stroj* in *Izza grajskih rešetak*.

Kulturni bazar (marec 2025)

Na Kulturnem bazarju v Cankarjevem domu bomo predstavili ponudbo zavoda s področja kulturno-umetnostne vzgoje.

Pedagogi na grajskem obisku (predstavitev pedagoških programov in grajskih vsebin), Zmajev brlog in po Ljubljanskem gradu, četrtek, 26. 6. 2025, od 10.00 do 16.00

Za učinkovitejše oblikovanje in načrtovanje učnih vsebin bomo vzgojiteljem in učiteljem predstavili pedagoške programe ter jih popeljali skozi Lutkovni muzej, razstavo Slovenska zgodovina, razstavo Grajsko orožje in Virtualni grad, kjer bodo celostno spoznali zgodovino Ljubljanskega gradu. Ob prigrizku in druženju bomo skupaj poiskali najprimernejše vsebine, ki jih na Ljubljanskem gradu lahko obiščejo s skupino iz vrtca, z osnovno- ali srednješolskim razredom.

6.1.5 Tradicionalni dogodki

Programski sklop	Tradicionalni dogodki
Naslov:	Različni naslovi (navedeni spodaj)
Celotna vrednost prog. sklopa:	48.984,36 EUR
Pričakovana sredstva MOL:	3.349,96 EUR
Lastna sredstva, drugi prihodki/viri:	45.634,40 EUR

Vsebinska utemeljitev:

Tradicionalni dogodki so namenjeni širšemu krogu obiskovalcev. Večinoma temeljijo na običajih in zgodbah, ki so neposredno ali pa tesno povezani z Ljubljanskim gradom, Slovenijo in Ljubljano. Potekali bodo predvsem na prostem. Stare običaje bomo obujali z lovom na pirhe, jurjevanjem in grajskimi piskači, ki se bodo ob poletnih sobotah oglašali z Razglednega stolpa. Nadaljevali bomo zgodbo grajske trte, s katero bomo krepili skupnost prijateljev grajske trte. V program so umeščeni tudi tradicionalni Grajski dnevi – v letu 2025 predvideni že štirinajstič po vrsti –, ki so največja in najodmevnejša prireditev v tem programskem sklopu. V decembru bomo na Ljubljanskem gradu pričarali prijetno praznično vzdušje.

Lov na pirhe, iskanje pirhov in lutkovno-pripovedovalska predstava s Friderikom (Grajski park in Hribarjeva dvorana), v soboto, 19. 4. 2025, ob 10.00

Šega iskanja pirhov je danes razširjena po vsej Evropi, pri nas pa so nekdam na Gorenjskem otrokom skrivali pirhe na vrtu pod grmovjem in v hlevu. V Ljubljani so poleg pirhov otroci dobili tudi darila in knjige, ki so jih starši skrili po kotih sob v stanovanju, v nekaterih

meščanskih družinah pa so otroci dobili darila kar v košarici, ki je bila postavljena na mizi. Da bi ohranili stare šege, bomo tradicionalno pripravili lov na velikonočne pirhe, ki jih bo okoli Ljubljanskega gradu in v njegovi okolici skril Friderik. Vse najdene pirhe mu bomo odnesli v Hribarjevo dvorano, kjer nam bo skupaj s popotnikom Žigo uprizoril lutkovno-pripovedovalsko predstavo.

Jurjevanje: sveta maša, (Grajsko dvorišče), 23. 4. 2025

V sodelovanju z Župnijskim uradom sv. Jakoba na god svetega Jurija, zavetnika Ljubljane, na Grajskem dvorišču tradicionalno pripravimo sveto mašo in tako ohranjamo tradicijo iz preteklosti, ko so meščani ob tej priložnosti množično romali na Ljubljanski grad.

Zgodba grajske trte:

- 23. 4. 2025: **Dan odprtih vrat Grajskega vinograda** (ob obletnici zasaditve);
- september 2025: **Trgatev v Grajskem vinogradu;**
- 11. 11. 2025: **Grajsko martinovanje.**

Leta 2025 bomo nadaljevali prireditve, s katerimi v povezavi s potomko najstarejše trte z mariborskega Lenta, ki raste na Ljubljanskem gradu, in Grajskim vinogradom na južnem pobočju Grajskega griča razvijamo tako imenovano zgodbo grajske trte. Krepili bomo skupnost prijateljev grajske trte, ki jih bomo nagovarjali k sklenitvi pokroviteljstva nad posameznimi trtami v Grajskem vinogradu.

14. grajski dnevi (Grajsko dvorišče in Grajski park), 17. in 18. 5. 2025 (nadomestni termin v primeru dežja: 6. in 7. 9. 2025)

Na prvi dan Grajskih dni se bodo obiskovalci lahko udeležili brezplačnih delavnic in vodenih ogledov. Srednjeveško dogajanje bomo ustvarili že v soboto na Grajskem dvorišču. V nedeljo bo v Grajskem parku tradicionalno postavljen srednjeveški tabor. Obiskovalci se bodo seznanili s številnimi srednjeveškimi rokodelskimi dejavnostmi ter si ogledali viteške dvoboje, viteški turnir, številne animacijske viteške nastope. Na ta dan, 18. 5. 2025, pa pripravljamo tudi dan odprtih vrat, zato si bo takrat mogoče brezplačno ogledati vse grajske vsebine.

Grajski piskači (Razgledni stolp), vsako soboto od 7. 6. do 27. 9. 2025

Med junijem in septembrom se bodo vsako soboto ob lepem vremenu ob 11.30 z Razglednega stolpa oglasili grajski piskači in obujali navado, ko so v novem veku mestni piskači iz

nekdanjega Stolpa piskačev vsak dan ob 11. uri zatrobili na tri pozavne in en kornet ter meščanom tako naznanili, da se bliža poldne, to je ura kosila.

Praznični december (Ljubljanski grad), december 2025

V soju praznične osvetlitve in v prijetnem ambientu jasic bo decembra na dvorišču Ljubljanskega gradu grajski praznični sejem z izbrano ponudbo prazničnih jedi, toplih napitkov, na voljo pa bodo tudi praznični izdelki iz Grajske trgovine Friderik. Prav tako bomo decembra v skupnem paketu ponudili kar nekaj prireditev, ki so sicer predvidene v tem mesecu in ki bodo pričarale praznično vzdušje.

Božična sveta maša (Grajska kapela sv. Jurija), 24. 12. 2025

Na božični večer bo v Grajski kapeli sv. Jurija božična sveta maša, ki jo bo vodil msgr. Franci Trstenjak, popestrile pa jo bodo božične pesmi enega izmed slovenskih zborov.

6.1.6 Film

Programski sklop	Film
Naslov:	Film pod zvezdami, letni kino na Ljubljanskem gradu
Izvajalec:	Koprodukcija z JZ Kinodvor
Celotna vrednost prog. sklopa:	70.800,00 EUR
Pričakovana sredstva MOL:	4.841,89 EUR
Lastna sredstva, drugi prihodki/viri:	65.958,11 EUR

Vsebinska utemeljitev:

Film pod zvezdami (Grajsko dvorišče), 10. 7.–2. 8. 2025

Film pod zvezdami je na Ljubljanskem gradu prvič potekal leta 2005 v sodelovanju s Slovensko kinoteko in Festivalom Ljubljana, sedaj pa projekt pod pokroviteljstvom Mestne občine Ljubljana izvajamo v sodelovanju s Kinodvorom. Projekt že nekaj let zaseda vidnejše mesto med poletno kulturno ponudbo v prestolnici, hkrati pa se opazno povečuje število tujih obiskovalcev, tudi zaradi predstavitve aktualne filmske produkcije. Število izvedenih projekcij

in s tem povezan obisk sta odvisna predvsem od vremena, saj so projekcije na prostem, na Grajskem dvorišču.

Med projekcijami, ki so bile doslej vključene v program, so prevladovali največji filmski dosežki preteklih let – dobitniki oskarjev, zlatih globusov, baft, nagrajenci festivalov Sundance in Liffe, filmi slovenske produkcije in filmi, ki so bili v pretekli sezoni v dvorani Kinodvora najbolj obiskani. Tako bo tudi leta 2025. Z leti so distributerji prepoznali pomembnost projekta in filme uvrščajo na program tudi zunaj kinematografske sezone. Ker Film pod zvezdami obišče precej tujih obiskovalcev, so vsi slovenski filmi opremljeni z angleškimi podnapisi, vsi filmi v drugih jezikih pa s slovenskimi in angleškimi podnapisi. Da bi Grajski grič razbremenili stoječega prometa, bomo poleg tirne vzpenjače za obiskovalce organizirali tudi druge, bolj trajnostne načine prihoda na prizorišče.

V sodelovanju z javnim zavodom Kinodvor.

6.1.7 Muzejsko-razstavni program

Programski sklop	Muzejsko-razstavni program
Naslov:	Različni naslovi (navedeni spodaj)
Avtor razstave:	Različni
Celotna vrednost prog. sklopa:	374.064,17 EUR
Pričakovana sredstva MOL:	25.581,60 EUR
Lastna sredstva, drugi prihodki/viri:	348.482,57 EUR

Vsebinska utemeljitev:

Muzejsko-razstavni program Ljubljanskega gradu zajema različna področja, hkrati pa pomeni zaokroženo celoto, kar obiskovalcem omogoča boljše razumevanje zgodovinskega razvoja Ljubljanskega gradu ter njegove ožje in širše okolice. Stalna razstava Slovenska zgodovina pregledno in jedrnato prikaže zgodovinski razvoj prostora med Alpami in Jadranom, tehnično in vsebinsko posodobljeni Virtualni grad se osredotoča na zgodovino in razvoj Ljubljanskega gradu. Stalna postavitev Kaznilnica obravnava obdobje, ko so Ljubljanski grad preuredili v zapor, stalna razstava Grajsko orožje pa poudarja temeljno, to je utrdbeno vlogo Ljubljanskega

gradu. Vse to z razgledom na Ljubljano in njeno širšo okolico dopolnjuje Razgledni stolp, ki ostaja najbolj obiskana točka na Ljubljanskem gradu. Stalna postavitve Lutkovni muzej na Ljubljanskem gradu se po tematiki nekoliko razlikuje od drugih stalnih postavitev, saj celostno prikazuje stoletno dediščino in zgodovino lutkarstva na Slovenskem.

Vse vsebine muzejsko-razstavnega programa so v celoti ali deloma vključene v raznovrstne pedagoške programe in vodene ogleda, ki so namenjeni vsem starostnim skupinam (opisano v sklopu Izobraževalnega programa). V sklopu rednega doživljajskega vodenega ogleda *Časovni stroj* imajo obiskovalci vse leto možnost interaktivno spoznavati zgodovino Ljubljanskega gradu, po predhodni napovedi pa je obiskovalcem Ljubljanskega gradu na voljo tudi *Kulinarični časovni stroj*, na katerem ti niso zgolj v vlogi poslušalcev, temveč na vsaki časovni postaji lahko okušajo izbrane jedi posameznega obdobja, ki jih na sodoben način skrbno pripravljajo vrhunski kuharski mojstri na Ljubljanskem gradu. Široko dostopnost zagotavlja tudi sistem avdiovođenja v slovenščini in trinajstih tujih jezikih, ki je obiskovalcem na voljo prek klasičnih avdiovodnikov – v letu 2025 bomo avdiovođenje dopolnili s poljskim jezikom. Posebna dopolnitev tega sklopa so: *Grajski pobeg* (Escape Castle), napeta pustolovska igra, v kateri obiskovalci v skupinah največ štirih oseb na petih zabavnih preizkušnjah spoznavajo mestno in grajsko zgodovino ter posebnosti in legende, povezane z njima, ter *Friderik in lov na zaporniško številko* – igriv družinski izlet v zeleni oazi nad mestom, ki ponuja priložnost za raziskovanje Ljubljanskega gradu in Grajskega griča ob Friderikovih nalogah in izzivih.

Stalne postavitve

Razstava Slovenska zgodovina

Razstava *Slovenska zgodovina* zajema tematsko in geografsko široko območje zgodovine na ozemlju današnje Slovenije in ima pomembno vlogo, saj obiskovalce usmerja še v druge slovenske muzejske ustanove, katerih muzealije dopolnjujejo razstavo. Gre za temeljit pregled slovenske zgodovine, kulture in etnologije, hkrati pa razstava krepi nacionalno zavest pri domačih obiskovalcih in prepoznavnost Slovenije pri tujih. Vsebina, zanimivo multimedijsko predstavljena, je obiskovalcem na voljo v šestih jezikih ter je prilagojena gibalno in senzorno oviranim. Ker se zavedamo, da je razstava, ki je bila postavljena leta 2010, že nekoliko dotrajana, bomo v letu 2025 pripravili projekt za njeno prenovo, samo izvedbo nove vsebine pa načrtujemo leta 2026.

Virtualni grad

V letu 2024 tehnično in vsebinsko prenovljeni Virtualni grad pomeni nadgradnjo prejšnjih dveh različic filma. V 12-minutni projekciji, ki jo je mogoče spremljati v 14 jezikih in se še vedno osredotoča na zgodovino in razvoj Ljubljanskega gradu, je Friderik, grajska podgana, postavljen v vlogo glavnega pripovedovalca. Zaradi implementacije sodobne tehnologije obiskovalec preteklost ne samo spozna, temveč jo tudi doživi. Preplet tradicije s sodobnostjo ustvarjajo animacija senčnega gledališča in natančne digitalne rekonstrukcije. Celovito izkušnjo zaokrožujejo zvočni elementi, ki obogatijo vizualno predstavo, svetlobni učinki, ki poudarijo ključne trenutke grajskih zgodb, in haptični (tipni) odzivi, ki omogočajo občutenje zgodbe prek posebnih učinkov, kot so sedeži s tresljaji, umetna megla, dež, sneg ... Uporaba stereoskopske projekcije doda globino in obiskovalcem omogoča občutek, da so prav zares tam – v daljni ali nekoliko bližnji grajski preteklosti. Za predšolske otroke in učence prve triade je na voljo skrajšana in vsebinsko prilagojena različica doživetja.

Kaznilnica na Ljubljanskem gradu

Kaznilnica se osredotoča na časovno obdobje 19. in začetek 20. stoletja, ko so Ljubljanski grad preuredili za potrebe delovanja kaznilnice. Razstava je na ogled v prenovljenih prostorih kaznilniških samic pod dvorano Palacij. Postavitev temelji na prepletu predstavljene stavbne dediščine samic in vsebin, ki pojasnjujejo vlogo celotnega gradu v tem obdobju; sledi konceptu celovite predstavitve zgodovine Ljubljanskega gradu kot neločljivega člena v urbanem razvoju Ljubljane, ki je v stoletjih spreminjal svojo podobo in namembnost. Razstava je zelo privlačna tudi zaradi izvirnega stavbnega pohištva, kronološke predstavitve faz v delovanju kaznilnice in navidezne resničnosti – holograma, ki ga spremlja generirani zvok.

Grajsko orožje

Stalna razstava poudarja temeljno, to je utrdbeno vlogo Ljubljanskega gradu, saj je srednjeveški grad, zgrajen na strateško izpostavljeni vzpetini nad Ljubljano, dolga stoletja varoval mesto in pokrajino pod seboj. Za njegovim obzidjem je domovala tudi velika orožarna, v kateri so hranili raznovrstno bojno opremo, topništvo, strelivo in druge potrebščine za obrambo dežele. Od te vojaške opreme so se ohranili le skromni ostanki. Na razstavi v Erazmovem stolpu so na ogled verodostojno rekonstruirani primerki orožja, ki so ga na Slovenskem uporabljali ob koncu srednjega veka.

Lutkovni muzej na Ljubljanskem gradu

Stalna razstava Lutkovnega muzeja s podnaslovom *Podobe slovenske lutkovne umetnosti, 1910–1990* celostno prikazuje stoletno dediščino slovenskega lutkarstva. Postavljena je v dveh sklopih. Prvi je namenjen začetkom lutkovne umetnosti na naših tleh in njenemu razvoju do leta 1968, ko je umrl Jože Pengov, prvi ravnatelj Mestnega lutkovnega gledališča Ljubljana, v drugem pa sta prikazana razvoj in modernizacija slovenskega lutkarstva, pri katerih so sodelovali tudi sodobni literarni in likovni ustvarjalci. Stalno postavitev vsebinsko dopolnjujejo eksponati iz sodobnih lutkovnih predstav in *Lutkovna pot*, ki povezuje Lutkovno gledališče Ljubljana in Ljubljanski grad. Razstava je zasnovana interaktivno. Poleg multimedijskih vsebin so obiskovalcem na voljo lutkovni odri, kjer se lahko preizkusijo v oživljanju marionet ter ročnih in senčnih lutk. Razstava je dostopna tudi gibalno oviranim.

6.1.8 Kulturno-umetniški program Hostla Celica

Programski sklop	Kulturno-umetniški program Hostla Celica
Naslov:	Različni (navedeni spodaj)
Celotna vrednost prog. sklopa:	83.880,35 EUR
Lastna sredstva, drugi prihodki/viri:	83.880,35 EUR

Vsebinska utemeljitev:

Kulturno-umetniški program v Hostlu Celica dopolnjuje njegovo osnovno dejavnost, saj hostel tako pridobiva dodano vrednost, njegovi obiskovalci in uporabniki pa bodo s kulturnimi vsebinami, ki jih bodo imeli možnost sooblikovati tudi sami, dobili odprt in vsem dostopen prostor, kjer se bodo izmenjevale različne umetniške prakse in izkušnje iz lokalnega in mednarodnega prostora.

Z izvedbo prireditev manjšega formata (koncerti, razstave, izobraževalne in družabne vsebine) bomo nagovarjali domače in tuje občinstvo mlajše in srednje generacije, ki mu je blizu urbana subkultura, in ljubitelje alternativne kulturne produkcije. Vodilo oziroma eden glavnih ciljev pri sestavi in izvedbi programa bo dolgoročno programsko povezovanje z zainteresiranimi vladnimi in nevladnimi institucijami, festivali in posamezniki, ki bodo priložnost za svoje udejstvovanje videli v sodelovanju. Zato je program odprt, saj si želimo, da bi taka zasnova omogočala sprotno dodajanje in prilagajanje vsebin glede na aktualno dogajanje in na potrebe uporabnikov.

4.1.8.1 Glasbeni program

Glasbeni cikel Sozvočja sveta (vsak torek vse leto 2025)

V letu 2025 bomo nadaljevali torkove glasbene večere iz cikla Sozvočja sveta, ki jih pripravljamo v sodelovanju s KUD Sestava in ki jih odlikuje zvesto občinstvo. Na sporedu bodo vsak torek ob 20. uri v Slovenski restavraciji, poleti tudi na letnem vrtu. Žanrsko bodo v cikel vključeni izvajalci slovenske ljudske glasbe z nastopi avtorske glasbe in improvizacije, izvajalci glasbe Orienta in balkanske ljudske glasbe, izvajalci glasb sveta in uglasbene poezije, trubadurskih projektov in drugih zvrsti avtorske glasbe.

Celica špila (vsak četrtek od 26. 6. 2025 do 4. 9. 2025)

V letu 2024 smo uspešno tretjič izvedli cikel koncertov Celica špila. Poleg izvrstnih domačih zasedb, kot so **Hoba**, **Ambra**, **Suzi Soprano** ter **Moving as a Giant**, smo v letu 2024 k sodelovanju povabili tudi več odmevnih tujih imen (**Mother Vulture**, **Ni**, **John Moods**, **Nemanja**, **AUA** ...). Odziv občinstva je bil ponovno pozitiven, saj so bili vsi koncerti zelo dobro obiskani, kar nedvomno pripomore k mednarodni prepoznavnosti našega hostla kot poletnega koncertnega prizorišča. V letu 2025 ponovno načrtujemo izvedbo cikla koncertnih večerov, cilj pa je, da domačemu (ter tudi tujemu) občinstvu predstavimo čim več kakovostnih zasedb, ki so še v vzponu, poudarek je predvsem na tujih izvajalcih, ki bi jih pri nas slišali in videli prvič. Vsekakor sta za doseg tovrstnih ciljev potrebni mreženje in sodelovanje z različnimi organizacijami, predvsem z Radiem Študent ter organizatorji cikla koncertov Špil liga.

Okvirni izbor izvajalcev v sklopu cikla Celica špila za leto 2025:

Mink (Nemčija, soft rock), **Pabst** (Nemčija, alternative rock/punk), **Long Dumb Voices** (Slovenija, indie), **Irnini Mons** (Francija, indie), **Sneaky Jesus** (Poljska, jazz), **Kavasutra** (Slovenija, avantgarda), **Painting** (Nemčija, indie/jazz/alternative), **Sheer Mag** (ZDA, 80's rock), **RxMode + Nice Trick** (Nizozemska/Slovenija, elektronika), **Guirrerres** (Irska, post-punk) ...

4.1.8.2 Razstavni program

Galerija Srečišče in hodnik Hostla Celica

V Hostlu Celica bomo leta 2025 predvidoma pripravili do 10 razstav (od tega sedem v sodelovanju s KUD Sestava). Vodilo pri pripravi razstavnega programa v Hostlu Celica je, da se javnosti predstavijo še neuveljavljeni umetniki, ki so sodelovali na različnih rezidencah v tujini, ter umetniki, ki se pri ustvarjanju ukvarjajo s tematiko popotništva. Z razstavami, ki jih bo v samostojni organizaciji organiziral Ljubljanski grad, se bodo predstavili Alenka Spacal, Marijo Županov in Tina Kralj.

Alenka Spacal: Bajalkina slikaniška kultura

Razstava bo zajemala izbor ilustracij iz petih avtorskih slikanic Alenke Spacal: Mavrična maškarada (2013), Kako ti je ime? (2018), Modre ptičje misli (2018) in Fižolčica beži pred fižolovo juho (2019) ter Plastelinčica in časopis (2022).

V sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana.

Marijo Županov

»Fotografija je moj podporni prispevek k sceni in posameznikom, s katerimi sem osebno povezan in me vsakič znova navdihujejo s svojo kreativnostjo in pogumom.« Marijo Županov (1989) je resnično fotograf, ki živi in diha s fotografijo. Česarkoli se loti, pa naj bodo to modne kampanje ali fotozgodbe, ulične fotografije mimoidočih, impresije klubske kulture ali podobe ljubljanske kvir skupnosti, iz njegovega dela vrejo nebrzdano življenje, pristna energija in dinamika, igra in brbotanje, nenormativna in nekonvencionalna lepota.

Tina Kralj: Drget

Likovna dela Tine Kralj zaznamuje dvojnost izraza. Prikupni liki, ki spominjajo na njej tako ljube risane junake iz slikanic, grafičnih novel in risanih filmov, pozornega gledalca vabijo v temačnejši svet posameznikove psihe. Fantastična bitja najpogosteje rastejo iz nenavadnega spoja arhetipskih mitskih vsebin in doživetja sodobnega sveta, ki mu vlada minljivost užitkov. Dela, ki bi jih prav lahko brali kot avtoričin vizualni dnevnik, znova in znova prikazujejo avtorico samo, vendar ne v njeni fizični pojavnosti, pač pa skozi antropomorfno poosebitev njenega trenutnega počutja. Motivno se opira na že znane mitološke in literarne zgodbe, ki jih preplete z lastno simboliko in osebno interpretacijo.

4.1.8.3 Izobraževalni in družabni program

Potopisni ponedeljki (dva ponedeljka v mesecu od januarja do aprila in od oktobra do decembra)

Potopisna predavanja, ki smo jih v sklopu Potopisnih ponedeljkov v Hostlu Celica začeli organizirati v letu 2019, bodo tudi v letu 2025 utrjevala sloves Hostla Celica kot prostora, v katerem se aktivno izmenjujejo popotniške izkušnje. Prekaljeni popotniki bodo tako vsaj dvakrat na mesec lahko predstavljali svoja doživetja s potovanj po najrazličnejših predelih sveta.

Večeri kratkih filmov in radio v živo

Leta 2025 bomo nadaljevali izvedbo filmskih večerov v sodelovanju z organizacijo Transit Film Bazaar, ki se ukvarja s promocijo neodvisnih (kratkih) filmov. S to organizacijo smo sodelovali že v preteklih letih, saj filmski večeri odlično dopolnjujejo hostelsko ponudbo ter nagovarjajo domače in tuje goste. V prihodnjem programskem letu bomo tako znova organizirali poletne filmske projekcije na prostem.

Z radijsko postajo Radio Študent smo že večkrat sodelovali, nazadnje v septembru 2024, ko so na letnem vrtu našega hostla izvedli program *Pripovedovalska budnica*, kjer se vsako sezono predstavijo novi radijski glasovi. Ker čutimo, da je želja po radijskih oddajah v živo, pred občinstvom, zanimiv koncept, bomo v letu 2025 izvedli nekaj tovrstnih oddaj na letnem vrtu hostla Celica. Oddaje bodo različnih tematik in žanrov, predvsem pa bodo takšne, da je k sodelovanju (pogovoru) mogoče povabiti tudi obiskovalce dogodka. Izvedba dogodkov je predvidena v toplejših mesecih.

Literarni in filozofski večeri

V sklopu literarnega cikla Pesnice o pesnicah in v sklopu filozofskih srečanj Prenočevanja v Celici, ki jih organizira KUD Sestava bodo v hostlu vsak mesec potekali pogovorni večeri; sodelujoči se bodo dotaknili različnih žgočih družbenih vprašanj, ki se izražajo v poeziji in filozofiji.

Vodeni ogledi

Da bi obiskovalcem predstavili pestro zgodovino stavbe, v kateri domuje Hostel Celica, njeno bližnjo okolico in uspešno preobrazbo, zaradi katere je ta predel v zadnjih nekaj desetletjih postal eno živahnejših mestnih kulturnih območij, bodo gostom vsak dan na voljo krajši vodeni ogledi, obsežnejši pa glede na izraženi interes za šolske skupine in preostalo zainteresirano

javnost, tudi s pedagoškimi programi Umetniška svoboda, ki osvetljuje zgodovino in razvoj AKC Metelkova in Hostla Celica, ki je vključen v sedanji nabor pedagoških programov za to ciljno občinstvo.

6.1.9 Festival Bobri

Programski sklop	Festival Bobri – delavnice
Vsebine sklopa:	Navedeno spodaj
Celotna vrednost prog. sklopa:	425,00 EUR
Pričakovana sredstva MOL:	29,07 EUR
Lastna sredstva, drugi prihodki/viri:	395,93 EUR

Vsebinska utemeljitev:

Tema 17. izvedbe ljubljanskega festivala kulturno-umetnostne vzgoje Bobri je poimenovana *Na krilih radovednosti*. Ljubljanski grad se bo tudi v letu 2025 pridružil dogajanju v sklopu festivala, program izkustvenih delavnic ali vodenih ogledov bo skozi prizmo vodilne teme festivala predstavil bogastvo kulturne dediščine Ljubljanskega gradu.

6.2 Javni prevoz potnikov s tirno vzpenjačo

Program dela pri opravljanju javnega prevoza potnikov s tirno vzpenjačo bomo izvajali skladno z usmeritvami, predstavljenimi v spodnji preglednici.

V letu 2025 načrtujemo 592.479 potnikov, kar je za tri odstotke več, kot je bilo realizirano v letu 2024.

Program	Cilj	Strategija za doseganje ciljev	Kazalnik
Tirna vzpenjača	Povečanje števila potnikov na tirni vzpenjači v letu 2025 glede na realizacijo 2024 za 3 %.	Pravočasno, redno in usmerjeno oglaševanje, krepitev ponudbe z različnimi vrstami prevoza, celovita razpoložljivost javnega prevoza	Število prodanih posameznih in kombiniranih vozovnic na letni ravni

Predviden obratovalni čas tirne vzpenjače bo v skladu z odpiralnim časom gradu:

- 09.00 – 19.00 januar, februar, marec, april, oktober, november, december in
- 09.00 – 22.00 maj, junij, julij, avgust, september.

6.2.1 Obratovanje in tekoče vzdrževanje

Redno vzdrževanje je ključno za obratovanje tirne vzpenjače. Zaradi staranja naprave je pomembno ohranjanje naprave in infrastrukture v brezhibnem stanju. Vzdrževanje in obratovanje mora biti skladno z zakoni in zahtevami pristojnih inšpekcijskih služb. Zagotavljanje nemotenega obratovanja in delovanja naprave, predstavljajo najpomembnejše cilje službe za obratovanje tirne vzpenjače. Tabela 1 prikazuje načrt tekočega vzdrževanja, obratovanja, opreme in intervencij v letu 2025.

Tekoče vzdrževanje, obratovanje, oprema in intervencije 2025
Nabava olj
Drobno orodje (ročno orodje in nastavki za rokovanje z jeklenicami,...)
Razna oprema (OVO za delo na višini)
Sečnja dreves in čiščenje okolice trase
Nakup rezervnih delov
Ureditev prehoda v servisni del na spodnji postaji
Popravilo vrat za vhod v tunel
Popravilo tal v pisarni
Obdobni pregledi opreme in naprav (OVO, neporušne preiskave zvarov in ležajev, frekvenčnik,...)
Računalniška oprema (računalniki, monitorji)
S postavko intervencij pokrivamo nujne zadeve, ki se zaradi različnih razlogov, ki jih ni mogoče predvidevati, pojavijo med letom, in je nujno potrebna sanacija ali ureditev
Stroški obratovanja: - električna energija - čiščenje, odvoz smeti - urejanje okolice - varovanje - ostale storitve (zavarovanja, odvetniške storitve, pisarniški material)

Tabela 1: Tekoče vzdrževanje, obratovanje, oprema in intervencije 2025

6.2.2 Investicijsko vzdrževanje

Z Zakonom o žičniških napravah za prevoz oseb in z obratovalnimi pogoji je predpisano investicijsko vzdrževanje tirne vzpenjače, katerega namen je podaljševanja življenjske dobe naprave in njene infrastrukture.

V letu 2025 načrtujemo na področju obnove infrastrukture tudi prenovo javnega stranišča na spodnji postaji in ureditev kontrol pristopa, popravilo strehe na blagajni spodnje postaje, zamenjavo dotrajanih talnih plošč na spodnji postaji tirne vzpenjače ter nekatera manjša dela, ki so del rednega investicijskega vzdrževanja.

Investicijsko vzdrževanje 2025
Izdelava priprave za pogon peronskih vrat
Ureditev razmejitvene ograje na trasi
Prenova javnega stranišča na spodnji postaji
Ureditev kontrol pristopa za uporabo javnega stranišča na spodnji postaji
Sanacija strehe na blagajni spodnje postaje
Zamenjava dotrajanih talnih plošč na spodnji postaji in zgornji postaji
Ureditev kolesarnice na spodnji postaji
Ureditev vodovodnega sistema na trasi
Ureditev dostopne poti do vhoda v zgornjo postajo
Ureditev garderobe za zaposlene na spodnji postaji

Tabela 2: Investicijsko vzdrževanje tirne vzpenjače 2025

6.2.3 Načrt vzdrževanja za leto 2025

Skladno s točko 3.2.2. koncesijske pogodbe je petletni načrt vzdrževanja obvezni sestavni del vsakoletnega poslovnega načrta. Za leto 2025 so načrtovana vzdrževalna dela predstavljena v Tabeli 3.

NAČRT VZDRŽEVALNIH IN OBNOVITVENIH DEL, KI SO POTREBNI ZA VARNO IN Z ZAKONI TER STANDARDI SKLADNO DELOVANJE TIRNE VZPENJAČE	
2025 (19)	
JANUAR, FEBRUAR	MENJAVA HIDRAVLICNEGA OLJA V AGREGATU TIRNE ZAVORE
APRIL	MENJAVA HIDRAVLICNEGA OLJA V AGREGATU DELOVNE IN VARNOSTNE ZAVORE
APRIL	PREGLED LEŽAJEV NA KOLESU TIRNE ZAVORE
APRIL	PREGLED, PREIZKUS IN MERITVE ELEKTRIČNIH INSTALACIJ
APRIL, MAJ	PREGLED PERONSKIH VRAT
MAJ, JUNIJ	POLLETNI PREGLED Pregled ozemljitvenih krtačk
OKTOBER	PREGLED OPREME ZA DELO NA VIŠINI
OKTOBER	PREGLED DVIŽNE OPREME
OKTOBER, NOVEMBER	SERVIS DIZELKEGA ELEKTRIČNEGA AGREGATA (POMOŽNI VIR NAPAJANJA TIRNE VZPENJAČE)
OKTOBER, NOVEMBER	REŠEVALNA VAJA Z GASILSKO BRIGADO
OKTOBER, NOVEMBER	LETNI PREGLED Meritve zavorne poti s polno obremenitvijo Testiranje naprave za merjenje obremenitve Zdrs lovilne zavore Preverjanje položaja kljuka na protiuteži Testiranje centrifugalnih regulatorjev Pregled vijakov na progi Preverjanje pritrditve tirnic Preizkus ohlapne vrvi
NOVEMBER, DECEMBER	POLLETNI PREGLED Pregled ozemljitvenih krtačk

Tabela 3: Vzdrževalna in obnovitvena dela v letu 2025

6.2.4 Finančni načrt tirne vzpenjače

Finančni načrt temelji na naslednjih izhodiščih:

- Javni zavod Ljubljanski grad bo s tirno vzpenjačo v letu 2025 skladno s strategijo povečal prevoze prepeljanih potnikov glede na predvideno realizacijo v letu 2024.
- Načrtujemo, da bodo sredstva za investicijsko vzdrževanje, pridobljena kot transfer iz proračunskih sredstev MOL, znašala 50.000 EUR za redno vzdrževanje.

Program dela za tirno vzpenjačo za leto 2025 predvideva glede na realizacijo v letu 2024:

- povečanje števila prepeljanih potnikov,
- povečanje stroškov dela,
- povečanje stroškov tekočega vzdrževanja zaradi povečanja splošnih stroškov ter
- povečanje stroškov investicijskega vzdrževanja.

V letu 2025 načrtujemo 592.479 potnikov, kar je za tri odstotke več, kot je bila realizacija za leto 2024. Podatki in primerjave s preteklimi leti so prikazane v spodnji razpredelnici.

	REALIZACIJA 2024	NAČRT 2024	NAČRT 2025	<u>Načrt 2025</u> Realizacija 2024
Št. potnikov	575.222	559.752	592.479	103 %
Prihodek od prodaje	1.758.540	1.686.175	1.811.296	103 %
Transfer za posebni pregled	199.957	450.000	0	/
Drugi prihodki MOL plače, ZZZS, zavarovalnica....	142.874	50.000	50.000	/
PRIHODKI SKUPAJ	2.101.370	2.186.175	1.861.296	

Stroški dela	371.644	390.523	431.106	116 %
Stroški obratovanja, splošni stroški, oprema in amortizacije	1.072.538	1.200.000	1.200.000	112 %
Strošek posebnega večletnega pregleda	327.135	369.600	3.400	/
Investicijsko vzdrževanje	111.178	102.530	130.000	117 %
STROŠKI SKUPAJ	1.882.495	2.062.653	1.764.506	
Poslovni izid	218.876	123.522	96.789	

Tabela 4: Izkaz poslovnega izida izvajanja gospodarske javne službe prevoza potnikov s tirno vzpenjačo

6.3 Oddajanje prostorov v upravljanju

V letu 2024 se je potrdila napoved popolnega okrevanja industrije srečanj, s stabilnimi in pogostimi dogodki. Sezonskost je manj izrazita, organizatorji se vse bolj odločajo za dogodke v manj priljubljenih mesecih – trend, ki je zagotovo povezan s turističnimi tokovi in se bo nadaljeval tudi v letu 2025.

V letu 2024 smo opazili povečano povpraševanje po najemih dvoran za večdnevne prireditve. Povpraševanja se nanašajo predvsem na večje konference in organizacije razstav, ki imajo več dni zapored enako tehnično postavitev. Spodbujanje večdnevnega najema nam bo omogočilo, da zapolnimo termine, po katerih ni izrazitega povpraševanja. Zato bomo v letu 2025 v ponudbo dodali možnost tri- in večdnevnega najema. Trend narekuje tudi željo po izvedbi dogodkov na prostem ter dogodkov, ki izstopajo z edinstveno zasnovo. Ljubljanski grad ima obsežno turistično ponudbo (Grajski pozdrav, vodeni ogled gradu), ki organizatorjem to omogoča.

V ponudbo smo dodali dvorano Kazemate, ki je zadnja prenovljena dvorana na Ljubljanskem gradu. V letu 2025 bomo, takrat, ko dvorana ne bo zapolnjena s kulturno-umetniškim programom, omogočili najem dvorane skupaj z zunanjim prostorom Bastija, tako sestavljata atraktivno lokacijo za obstoječe in potencialne najemnike.

Eden od zastavljenih projektov je tudi posodobitev predstavitev dvoran na spletni strani, kjer bomo dodali svež videz in vsebino. V pripravi je dokument z najpogostejšimi vprašanji in odgovori, s katerim bomo organizatorjem dogodkov pomagali hitreje pridobiti informacije. Dokument bomo objavili na spletni strani, s pošiljanjem po e-pošti pa jih tudi neposredno seznanili z najpomembnejšimi informacijami.

Storitev celotne organizacije dogodka, od najema dvorane, organizacijske, tehnične in logistične podpore do zagotavljanja zunanjih storitev ter dodatne ponudbe, se izkazuje kot dobrodošla in jo bomo nadaljevali v letu 2025. Celovita podpora je dodana vrednost pri organizaciji dogodka, kar bo še naprej ena od naših ključnih prednosti.

Kot pozitivno se izkazuje sodelovanje z Ljubljanskim potniškim prometom (LPP), ki z do okolja prijaznimi avtobusi na metan omogoča kakovostno izkušnjo obiskovalcem dogodkov. Hkrati pa s spodbujanjem uporabe avtobusov na območju Mestne občine Ljubljana in tirne vzpenjače ponujamo boljši in udobnejši dostop na Grajski grič.

Tudi v letu 2025 bomo aktivno spremljali trende in novosti na področju oddajanja prostorov in organizacije dogodkov. Želimo si, da bi najemniki izbirali čim več naših storitev, zato bomo razmišljali o razširitvi ponudbe.

Poleg redne dejavnosti bomo izvedli ter se udeležili različnih izobraževanj in delavnic. Načrtovane so naslednje aktivnosti:

- udeležba na Conventi 2025,
- udeležba na domačih in tujih konferencah ter sejnih za organizatorje dogodkov,
- sodelovanje na srečanjih in delavnicah za področje trajnosti ter novih tehnologij.

Na področju izobraževanj in mreženja bomo še naprej sodelovali z drugimi organizacijami v panogi. Stremeli pa bomo k še večjemu povezovanju s ključnimi javnostmi, predstavniki destinacij in organizacij, ki delujejo na področju dogodkov v slovenskem in mednarodnem obsegu. Želimo postati ena ključnih lokacij za organizacijo večjih mednarodnih konferenc in večdnevni dogodkov. Na tem področju bomo še naprej tesno sodelovali s Turizmom Ljubljana in Kongresnim uradom Slovenije.

Kot imetniki certifikata Zeleni ključ bomo večji poudarek namenili tudi trajnosti na dogodkih. Poleg že zastavljenih smernic na tem področju načrtujemo pripravo »zelenega priročnika« za najemnike, ki bo vodilo vsem, ki pripravljamo dogodke, da spodbujamo ustvarjanje regenerativnih učinkov in zmanjšamo njihove negativne učinke. Prizadevali si bomo predvsem za boljše ravnanje s presežki hrane, ki ostajajo po prireditvah.

Med cilji, za katere si prizadevamo v letu 2025, sta dodatna digitalizacija in vpeljava naprednih tehnologij (umetna inteligenca), ki nam bosta omogočili učinkovitejše opravljanje delovnih procesov na področju oddajanja prostorov ter olajšali interno komunikacijo in tudi komunikacijo z najemniki.

Z uvedbo plačljivega parkirišča bomo naročnike tudi v prihodnje usmerjali k alternativnim oblikam prihoda na Ljubljanski grad. Aktivno bomo spremljali in preizkušali različne metode trajnostnega upravljanja in zbiranja podatkov pri oddajanju prostorov, pri čemer bomo iskali optimalen način sodelovanja z organizatorji dogodkov na Ljubljanskem gradu.

V letu 2025 bomo še naprej sodelovali z restavracijo Strelec in chefom Igorjem Jagodicem, dobitnikom Michelinove zvezdice, pri organizaciji skupnih kulinarčnih dogodkov – večerij v Grajskem vinogradu.

7. PROGRAM IZVAJANJA DRUGIH DEJAVNOSTI, KI SLUŽIJO IZVAJANJU DEJAVNOSTI JAVNE SLUŽBE

7.1 Turistična dejavnost

Leta 2024 je bilo očitno, kako močan vpliv imajo posamezna mednarodna in domača dogajanja na turistične tokove (vojne, inflacija, draginja, vremenske razmere, politične razmere, veliki mednarodni športni dogodki ...). Ne glede na vse zgoraj zapisano se je turistična dejavnost izkazala za odporno in še naprej raste navkljub vsem izzivom.

Za celotno leto 2024 lahko izrazimo zadovoljstvo, da so rezultati spodbudni, govorimo lahko o uspešnem turističnem letu. Rast turističnega obiska beležimo od samega začetka leta. Porast je mogoče zaznati pri individualnih obiskovalcih in tudi pri številu turističnih skupin.

Realizacija prometa od prodanih vstopnic je leta 2024 višja kot pretekla leta. Po številu prehodov in številu prodanih vstopnic se že tesno bližamo letu 2019, ki je bilo najuspešnejše poslovno leto doslej. Po realizaciji prometa od prodanih vstopnic leto 2019 že presegamo. Lansko leto presegamo po številu prehodov, številu prodanih vstopnic in realizaciji prometa od prodanih vstopnic.

Med tujimi gosti so leta 2024 prevladovali obiskovalci iz Italije, Nemčije, ZDA, Velike Britanije, Francije in Hrvaške. Iz razmerja med domačimi in tujimi gosti vidimo, da je tujih gostov že dobrih 80 odstotkov.

Trendi, ki jih zaznavamo v turizmu in se bodo po vsej verjetnosti nadaljevali tudi v prihodnje, se navezujejo na načine rezervacij oziroma potovanj. Individualni obiskovalci opravijo rezervacije v zadnjem trenutku in takih, ki bi potovanja načrtovali, je vedno manj. Obiskovalci se odločajo za obisk Ljubljanskega gradu, ko so že na destinaciji, redkeje vnaprej.

Zaradi zaznanih trendov nakupa vstopnic »on line« prek mednarodnih posrednikov svoje vstopnice ponujamo na spletnih platformah za prodajo Viator – Trip Advisor in GetYourGuide. Gre za dve izmed najbolj znanih in največjih spletnih tržišč za potovalne dejavnosti in doživetja.

V letu 2025 bomo nadaljevali promocijo in izvajanje turističnih produktov, kot je *Kulinarični časovni stroj*, ki omogoča preplet *Časovnega stroja* in kulinarike skozi grajsko zgodovino. Izvajali ga bomo po predhodni napovedi za zaključene skupine, saj pomenijo alternativo team buildingom, klasičnim večerjam z animacijo in poslovnim kosilom oziroma večerjam. Produkt smo letos prijaviili na poziv za vključitev v zbirko Edinstvena doživetja Slovenije (Slovenia Unique Experiences). Gre za zbirko edinstvenih, avtentičnih doživetij premium kakovosti, ki podpirajo zgodbo zelene butične Slovenije in znamke I feel Slovenia (vir: STO).

Poleg omenjenega doživetja bomo nadaljevali izvajanje paketa, namenjenega upokojemcem (tako imenovani Senior paket), ki smo ga pripravili skupaj z LPP in Vodnikovim hramom. Tudi to doživetje bo še naprej namenjeno zaključenim skupinam po predhodni napovedi. Doživetje bomo promovirali na Festivalu za tretje življenjsko obdobje.

Poleg obstoječih smo v letu 2024 pripravili dva nova turistična produkta, in sicer *Mestni oddih med grajskimi zidovi in trtami* ter *Piknik med grajskimi trtami*, ki bosta v ponudbi tudi v letu 2025. *Mestni oddih med grajskimi zidovi in trtami* je tridnevni oddih, ki vključuje zgodovino, kulinariko, grajsko vinsko zgodbo in prenočitev v studiu Friderik ali Eleonora. Produkt bomo izvajali po predhodni napovedi med aprilom in oktobrom, namenjen pa je zahtevnejšim gostom. *Piknik med grajskimi trtami* vključuje vodeni ogled, piknik košaro, ki jo pripravljamo v sodelovanju z Grajsko kavarno, in grajsko vino. Ta produkt bomo izvajali v rednih terminih, vsako zadnjo soboto v mesecu med majem in septembrom ter po predhodni napovedi. Namenjen je parom in zaključenim družbam.

Leta 2025 se bomo udeležili nekaterih najpomembnejših evropskih turističnih sejmov oziroma borz, na katerih se bomo predstavili velikim in pomembnim trgovcem z večjim številom obiskovalcev in večjo kupno močjo (FITUR Madrid, ITB Berlin, IFTM Pariz, WTM London). V kombinaciji z udeležbo na delavnicah, ki jih pripravlja STO, bomo delno pokrili večje, že omenjene trge in manjše, nam bližnje trge, ki pomenijo velik potencial za rast. Trge bomo izbirali na podlagi statistike, ki jo vodimo in prikazuje število obiskovalcev na gradu po državah.

Načrtujemo, da se v prihodnjem letu udeležimo poslovnih dogodkov v Sloveniji, na katerih bi lahko navezali stike z agenti z vsega sveta, ki se zanimajo za Slovenijo. To so: Conventa, SIW, Dnevi slovenskega turizma.

Delavnice in sejmi nam bodo poleg kakovostnih poslovnih stikov in promocije Ljubljanskega gradu omogočili tudi seznanjanje z novimi pristopi delovanja v naši panogi, s trendi v turizmu, z novimi načini dela (uvredba novih tehnologij) ter dobrimi poslovnimi praksami drugih ponudnikov turističnih storitev.

Predlagamo, da se v letu 2025 udeležimo naslednjih sejmov in delavnic na področju turistične dejavnosti:

BORZE, SEJMI, DELAVNICE 2025

FITUR Madrid (22. 1.–26. 1.)	Borza FITUR je vodilna borza v Evropi za latinskoameriški trg in ena izmed največjih poslovnih borz v turistični industriji. Na borzi bomo krepili sodelovanje z obstoječimi partnerji in pridobivali nove.
BIT Milano (9. 2. –11. 2.)	BIT Milano je največja poslovna borza na italijanskem tržišču. Borze v Milanu se bo udeležil pogodbeni partner, ki zastopa Ljubljanski grad na italijanskem trgu.
ITB Berlin (4. 3.–6. 3.)	ITB Berlin je vodilna globalna turistična borza. Z obiskom nameravamo obnoviti stike in pridobiti nove agente.
IFTM Paris (23. 9.–25. 9.)	IFTM Paris je vodilna borza za poslovni in pristočasni turizem ter MICE. Na borzi bomo promovirali Ljubljanski grad in pridobivali partnerje.
WTM London (november)	Borza je največja v Evropi in ponuja veliko možnosti za izobraževanja in navezave novih ter ohranjanje obstoječih stikov.
Delavnice STO – Evropa	Delavnic se bomo udeleževali po državah, kjer jih bo organizirala STO; glede na svoj poslovni interes in trende se bomo za prisotnost na trgih sproti odločali.
Delavnice/dogodki – Slovenija	Udeležili se bomo turističnih delavnic in delavnic MICE ter pomembnih turističnih dogodkov v Sloveniji. To so

Conventa, SIW, Dnevi slovenskega turizma, Panel o turizmu v okviru Blejskega strateškega foruma.

Delavnice STO – oddaljeni trgi Udeležba bo v skladu s programsko shemo Turizma Ljubljana in STO.

Leta 2025 bomo nadaljevali proces vzpostavitve portala B2B, s katerim želimo tehnološko posodobiti poslovne procese in olajšati poslovanje s turističnimi agencijami in drugimi ponudniki turističnih storitev.

V prihodnjem letu bomo ohranili in promovirali kakovostno turistično ponudbo Ljubljanskega gradu. Usmerili se bomo v pospeševanje prodaje vstopnic z dodano vrednostjo (tako imenovani upselling). Promovirali bomo avdio vodenje in doživetja, kot so *Časovni stroj*, *Grajski pobeg* ipd. Načrtujemo promocijo novih dveh doživetij *Piknik med grajskimi trtami* in *Mestni oddih med grajskimi zidovi in trtami*. Slednjega bomo v 2025 prijavili na poziv za vključitev v zbirko Edinstvena doživetja Slovenije. Spremljali bomo geografsko strukturo obiskovalcev in skladno z ugotovitvami omogočili nove jezike pri avdio vodenju.

Nekateri izmed potovalnih trendov, ki se nakazujejo za leto 2025:

- do okolja prijazna potovanja bodo prednostna naloga potovalne industrije;
- zanimanje za pristno lokalno izkušnjo;
- iskanje hladnejših destinacij v vročih mesecih;
- več zanimanja za alternativne lokacije z manj gneče;
- več potovanj na destinacije, ki temeljijo na naravi;
- več zanimanja za športni turizem;
- potovanja na tako imenovane instagram lokacije bodo upadla;
- kulinarčna potovanja bodo rasla;
- generacija Z bo vedno več potovala;
- bolj priljubljena bodo daljša potovanja;
- na splošno se napoveduje visoko zanimanje za potovanja in rast.

(Vir: rusticpathways.com)

Še naprej bomo spremljali geopolitično dogajanje v svetu in pomembne globalne dogodke, ki nedvomno vplivajo na turistično panogo. Pozorni bomo na trende v turizmu in potovalne

navade posameznikov ter način dela s turističnimi agencijami. Vsemu naštetemu bomo prilagajali poslovanje in ponudbo. Sledili bomo do okolja prijaznim, trajnostnim, lokalnim, pristnim trendom. Pozornost bomo namenjali predstavitvi kulturne dediščine, kulture in kulinarike. Še naprej bomo ponujali paleto produktov za vse demografske skupine, tudi za družine, mlade, upokoјence ter tiste, ki si želijo visokega turizma.

Pozornost bomo usmerjali predvsem v kvaliteto in manj v kvantiteto. Želimo si, da bi obiskovalci na gradu preživeli dlje časa, si ogledali več vsebin in doživeli več.

Ključnega pomena bo oblikovanje vključujočega turizma prihodnosti, ki temelji na intenzivnejšem vključevanju vseh skupin in usmerjenosti v doseganje dodane vrednosti za turiste, lokalno skupnost in tudi za zaposlene v turistični dejavnosti.

STO je v letih 2024 in 2025 za osrednjo komunikacijsko tematiko slovenskega turizma izbrala mesta in kulturo, kar je izredno zanimivo tudi za Ljubljanski grad kot spomenik kulturnega pomena. Vključevali se bomo v čim več dejavnosti in promocijskih akcij, poleg tega pa bomo tudi pri zastavitvi projektov sledili omenjenima tematikama.

7.2 Zaroke, sklepanje zakonskih in partnerskih zvez

Za zaroke so privlačnejši toplejši meseci v letu, saj so izvedbene lokacije predvsem zunanje, kar najpogosteje iščejo tudi pari oziroma zaročenci. Kar nekaj različnih sedanjih paketov bo v naši ponudbi tudi v prihodnje.

V letu 2025 Ljubljanski grad ostaja redna lokacija Upravne enote Ljubljana za sklepanje zakonskih zvez. Poročni obredi se bodo tudi vnaprej izvajali ob četrtnih, petkih in sobotah v Beli in Modri dvorani. V teh terminih so poročni obredi za pare brezplačni. Glede na večmesečno stavko Upravne enote Ljubljana v letu 2024, ki je vplivala na število izvedenih poročnih obredov, pričakujemo, da bo v letu 2025 teh več.

Lokacija in raznolikost dvoran na Ljubljanskem gradu sta zanimivi tudi za organizacijo poročnih obredov in slavic v preostalih grajskih prostorih in terminih (priljubljeni datumi, obletnice, prazniki). Tako kot pri zarokah in izrednih porokah tudi pri slavicah ponujamo celovite

storitve od priprave do izvedbe. Pri organizaciji se povezujemo z drugimi deležniki, predvsem z gostinskimi ponudniki na Ljubljanskem gradu.

V letu 2024 smo opazili porast povpraševanja po cerkvenih obredih, česa si želimo tudi v prihajajočem letu. Grajska kapela sv. Jurija ponuja prostor za manjše, intimnejše poročne obrede ter tako omogoča izvedbo popolnega poročnega dne na enem mestu (civilni in cerkveni obred ter slavlje/pogostitev).

7.3 Grajska trgovina Friderik

Grajska trgovina Friderik v letu 2025 vstopa v sedmo leto poslovanja, spletna trgovina Friderik pa v svoje peto. Opozarjali bomo na blagovno znamko Friderik ter povečevali njeno prepoznavnost doma in po svetu.

Ponudbo izdelkov blagovnih znamk Friderik, grajska podgana ter Grajska linija izdelkov bomo v letu 2025 dopolnjevali z novimi lokalnimi in rokodelskimi izdelki ter jih kar najbolj razvijali v skladu s trajnostnimi smernicami certifikata Zeleni ključ.

V povezavi s kulturno-umetniškim programom in začasnimi razstavami bomo tudi v letu 2025 vključevali izdelke v ponudbo Grajske trgovine Friderik.

V letu 2025 bomo prodajali izdelke Friderikove blagovne znamke in blagovne znamke Ljubljanskega gradu na različnih dogodkih. Eden od večjih dogodkov bo Grajski december s posebno omejeno praznično linijo izdelkov. V času tradicionalnih Grajskih dni v maju bomo na stojnici ponujali otroško linijo Friderikovih izdelkov. Na dnevu odprtih vrat v aprilu in na martinovanju v novembru bomo ponudili prireditev Izbrani grajski užitki: vino, tropinovec in makroni.

Izkoristili bomo nove potencialne prodajne poti. Udeležili se bomo mestnih prireditev, kjer bomo lahko predstavljali in prodajali izdelke vseh linij blagovnih znamk Ljubljanskega gradu.

V spletni trgovini Friderik bomo dopolnjevali ponudbo – v sklopu blagovne znamke Friderik in tudi z izdelki Grajske linije izdelkov. Funkcionalnosti spletne trgovine bomo nagrajevali z novostmi in nadgradnjami samega sistema. Vse leto bomo tudi opozarjali na različne linije izdelkov in tudi priložnostnih akcij.

Blagovno znamko bomo promovirali z maskoto Friderik na dogodkih znotraj in zunaj gradu. Prepoznavnost same blagovne znamke Friderik bomo gradili tudi na družbenih omrežjih ter na spletni strani Ljubljanskega gradu.

7.4 Blagajniško poslovanje

V letu 2025 si bomo prizadevali skrajšati čakalne vrste pred prodajnimi mesti s pomočjo informatorjev, ki obiskovalcu predstavijo celotno ponudbo Ljubljanskega gradu, obenem pa tudi olajšajo delo blagajnikov in pospešijo proces nakupa vstopnic. Nadaljevali bomo z informatorji na Razglednem stolpu, ki sedaj tudi izvajajo brezgotovinsko prodajo vstopnic s pomočjo tabličnega računalnika.

Naš cilj tudi v prihodnje ostaja povečanje spletnih nakupov vstopnic, da bi tako zmanjšali porabo vstopnic, natisnjenih na papirju. Kupci ob spletnem nakupu prejmejo tako imenovani print@home vstopnice, ki jih naložijo na telefon in skenirajo na vstopnih točkah Ljubljanskega gradu. Uvedli smo tudi tako imenovane mobilne vstopnice, ki so prilagojene dimenzijam mobilnih aparatov in omogočajo lažje in hitrejšo skeniranje na vstopnih točkah.

Na področju blagajniškega poslovanja bomo konec leta 2024 izvedli javno naročilo za »Uporabo in vzdrževanje integrirane informacijske platforme za upravljanje naravne in kulturne dediščine z integracijo v distribucijsko prodajno mrežo« za naslednje obdobje.

Da bi izboljšali preglednost in olajšali razumevanje ponudbe storitev, bomo na vseh fizičnih prodajnih mestih in na spletni strani izvedli celostno posodobitev cenikov.

Pri toaletnih prostorih na zgornji postaji tirne vzpenjače bomo tehnično posodobili plačilni avtomat, ki bo med drugim omogočal brezstično plačevanje s plačilnimi oziroma kreditnimi karticami.

Na spodnji postaji tirne vzpenjače bomo pri toaletnih prostorih na novo namestili plačilni avtomat. Na toaletnih prostorih za gibalno ovirane osebe na spodnji postaji tirne vzpenjače bomo namestili EURO ključavnico, ki omogoča dostop z uporabo EURO ključa.

V letu 2024 je bila zaključena obnova večnamenske dvorane Kazemate. V njej bo na voljo nova atraktivna vsebina, ki bo dostopna s posebno vstopnico. Pred vhodom v samo dvorano pa bomo namestili nov nadzor pristopa – trirog.

Obiskovalci so najprej v stiku s prodajnim osebjem, zato bomo poseben poudarek namenili izobraževanju za čim večjo gostoljubnost in prodajnim tehnikam. Večkrat na leto bomo organizirali interne delavnice in s tem izboljšali uporabniško izkušnjo.

Na področju digitalne transformacije poslovanja in v skladu s Strategijo razvoja Ljubljanskega gradu v obdobju 2022–2026 načrtujemo:

- integracijo in združitev prodajnega in rezervacijskega sistema;
- uvedbo avtomatskega plačilnega sistema pred glavnih vhodom/Vstopni paviljon – kartomat.

7.5 Grajski park – upravljanje plačljivih parkirnih mest

V začetku januarja 2024 smo Grajski park preuredili in uvedli plačljiva parkirna mesta kot pomemben infrastrukturni projekt za izboljšanje dostopnosti in mobilnosti obiskovalcev. Z novo parkirno površino smo ustvarili sodoben, do okolja prijazen prostor, ki omogoča udobno kratkotrajno parkiranje. Parkirišče je zasnovano z mislijo na trajnostni razvoj, saj vključuje električne polnilnice za vozila, varne pešpoti ter prostore za kolesa in skiroje.

Leto 2024 je bilo za parkirišče uspešno. S pomočjo učinkovitega upravljanja in usklajevanja z dogodki na Gradu smo dosegli visoko raven zasedenosti parkirišča, obenem pa smo zagotovili tudi dobro uporabniško izkušnjo.

V letu 2025 načrtujemo nadaljnje izboljšave in optimizacijo delovanja parkirišča. Naše aktivnosti bodo usmerjene v boljše usklajevanje v času večjih dogodkov na gradu, posodobitev in redno vzdrževanje infrastrukture ter usposabljanje osebja.

Kljub obstoju parkirišča bomo še naprej aktivno spodbujali trajnostne oblike prevoza, poleg tega bomo pozornost namenili tudi skrbi za uporabnike, zagotavljanju njihove varnosti ter izboljšanju splošne uporabniške izkušnje.

Načrtovanje in koordinacija prihoda gostov v sklopu večjih prireditev sta med ključnimi izzivi leta 2025. Da bi zagotovili optimalno uporabo parkirišča med dogodki, bomo izvajali naslednje aktivnosti:

- **Predhodno načrtovanje:** Za večje dogodke bomo vnaprej obveščali obiskovalce gradu o morebitni povečani zasedenosti parkirišča in jih spodbujali k uporabi alternativnih prevoznih sredstev, kot so tirna vzpenjača, javni prevoz, kolesa, da bi se tako izognili zastojem na Cesti kmečkih uporov in ohranjali proste intervencijske poti.
- **Tesno sodelovanje z organizatorji dogodkov:** Sodelovanje bo ključnega pomena za uspešno usklajevanje in vnaprejšnje preprečevanje morebitnih težav. Skupaj z organizatorji bomo načrtovali posebne rešitve za prometno ureditev in dostopnost parkirišča v času večjih dogodkov.
- **Pomoč obiskovalcem:** Na dan dogodkov bo osebje dodatno pomagalo obiskovalcem pri parkiranju, usmerjanju do prizorišča ter podajanju informacij o gradu in njegovi ponudbi.

Promocija trajnostnih oblik prevoza

V okviru naše dolgoročne strategije si prizadevamo spodbujati trajnostne oblike prevoza. V letu 2025 bomo izvajali naslednje aktivnosti:

- **Izboljšanje kolesarske infrastrukture:** Razširitev kolesarskih stojal na parkirišču, zlasti med največjimi poletnimi dogodki, kot je Film pod zvezdami ...
- **Digitalizacija in pametno parkiranje:** pridobitev ponudbe sistema pametnega parkiranja, ki omogoča spremljanje prostih mest v realnem času. Po potrebi bomo nagradili spletno stran, kjer bodo obiskovalci lahko vnaprej preverili zasedenost parkirišča in po potrebi izbrali alternativne oblike prevoza.

Z izvedbo načrtovanih izboljšav v letu 2025 je naš cilj zagotoviti visoko kakovost storitev, varnost in trajnostno naravnost, kar bo prispevalo k prijetni izkušnji obiskovalcev. Z učinkovitim upravljanjem in inovativnimi rešitvami bomo postavili trdne standarde na področju parkirne infrastrukture ter podprli trajnostni razvoj Ljubljanskega gradu.

7.6 Trženjsko komuniciranje

Ljubljanski grad, nepogrešljivi simbol prestolnice in ena izmed največjih turističnih znamenitosti Slovenije, je blagovna znamka/kraj, ki privablja ves svet. Je stičišče kultur, jezikov, ljudi različnih zanimanj ... Vsakodnevno dogajanje in privlačne vsebine za vsak okus

ter za različne ciljne skupine privabijo še tako zahtevnega obiskovalca. Razstave, koncerti, tematske delavnice, otroške predstave, doživetja in še mnogo različnih vsebin nakazujejo, da se resnično trudimo, da bi nad prestolnico vsak našel nekaj zase. Slogan (ki smo ga ustvarili leta 2023) postaja vse bolj prepoznaven in močno vpet v vse grajske vsebine – *En grad. Mnogo doživetij*.

V letu 2024 smo lansirali dva nova doživljajska produkta, *Mestni oddih* in *Piknik v grajskem vinogradu*, ki bosta v svoji polni luči zaživela v letu 2025. Pred glavno turistično sezono bomo izpeljali vseslovensko oglaševalsko kampanjo, ki se bo osredinila na slovenskega/domačega obiskovalca.

Gre za enega izmed pomembnih ciljev, h kateremu stalno stremimo (čeprav je odstotek tujih obiskovalcev zaradi prepoznavnosti še vedno močno v ospredju ter prevladuje). Tako vedno znova dokazujemo, da kljub dobremu obisku in prepoznavnosti na mednarodni ravni nismo pozabili na tiste, zaradi katerih smo bili ustanovljeni – na domače obiskovalce in kulturo.

Poletni meseci vedno znova dokazujejo, kako priljubljena turistična točka je Ljubljanski grad – pogled na polno Grajsko dvorišče sporoča, da ponujamo dobre vsebine in jih znamo obiskovalcem približati na zanimiv način.

Z vidika trženjskega komuniciranja še vedno velja trend (pravzaprav eden ključnih v turizmu), da se ljudje odločajo v zadnjem trenutku in ne zakupijo doživetij/potovanj toliko vnaprej, kot je to veljalo pred leti. To hkrati pomeni tudi drugačno dinamiko procesa organizacije in oglaševanja. Prav tako se spreminjajo tudi deleži oziroma obiskovalci iz različnih držav, zato je treba prilagajati tudi same trge, ki jih želimo nagovoriti.

Ljubljanski grad ponuja zelo veliko različnih tipov dogodkov in projektov, zato temu primerno z oglaševalskimi akcijami nagovarjamo različne javnosti. Pretežni del komunikacije bo v letu 2025 usmerjen v digitalno in zunanje oglaševanje, saj smo tako najbolj prilagodljivi, odzivni ter skladni z dinamiko trga. Prav tako se je to v zadnjih letih pokazalo kot najučinkovitejša oblika komuniciranja glede na vsebino in finančna sredstva.

Leta 2025 bo še naprej poudarek in »rdeča nit« komuniciranja STO (Slovenske turistične organizacije) *kultura*. Na tem področju pričakujemo dodatne spodbude.

Po daljšem obdobju bomo pred glavno sezono znova oglaševani na večjih plakatnih površinah ob avtocestah in mestnih vpadnicah. Na mednarodni ravni pa smo že letos poskrbeli in svoje oglase umestili tudi v ASTA magazin, Alpen Adria journal, Petit Fute 2024/2025 ipd., torej v publikacije z velikim dosegom. To si želimo v prihodnjem programskem letu še utrditi in nadgraditi.

Leta 2025 bomo znova poudarjali korporativno komuniciranje in promocijo turističnih produktov. Prav tako bomo podprli začrtani kulturno-umetniški program ter se na področju turizma posvetili nekaterim novim trgom ter negovali že obstoječe.

Grad povezuje tradicionalno s sodobnim, ohranja in upravlja kulturno dediščino, spodbuja trajnost; s tem v mislih skrbimo, da vse te elemente povežemo v vsebino, ki je zanimiva za obiskovalce. Trajnost je eno izmed pomembnih področij, nekakšna nevidna nit, ki jo je treba vplesti v vse pore delovanja, tako da Ljubljanski grad z vsemi svojimi partnerji in naročniki postane zgled drugim in jih motivira, da se nam pri tem pridružijo.

Že vrsto let smo tako del ETM (Evropskega tedna mobilnosti), v letu 2023 pa smo ustanovili tudi posebno skupino, ki skrbi za vpeljavo trajnosti na različna področja delovanja. V letu 2024 smo se na področju trajnosti povezali s pomembnimi akterji, ki nam pomagajo pri dodatnem ločevanju odpadkov, se seznanili z vsemi obligacijami, ki jih imajo podjetja pri obveznem poročanju na področju trajnosti, čeprav še nismo del tistih, ki bi bili obvezani poročati. V letu 2025 pa načrtujemo zapis Grajskega trajnostnega manifesta, ki bo v roku dveh let prešel v resnejšo zavezo k trajnostnemu ravnanju Ljubljanskega gradu in vseh njegovih deležnikov. Vse to je prepleteno in vpeto tudi v oglaševanje, pri katerem bomo še utrdili pomembna in dolgoročna partnerstva ter se nadalje povezovali s sorodnimi institucijami in ponudniki (na primer trajnostni načini prihoda na grad v času, ko vzpenjača ne obratuje ipd.).

Za B2B-segment bomo kontinuirano skrbeli z rastjo grajskega profila LinkedIn. Dogovori z mediji, prilagoditve na različne ciljne skupine ter skladi Google Grants pa bodo še bolj usmerjeni v podporo dogajanju na Ljubljanskem gradu. Prav tako so pomemben člen za izvedbo izvrstnih projektov sponzorji, ki podpirajo naše zgodbe in namene. Z njimi si prizadevamo najti skupne cilje, ki nas še bolj povezujejo, skupaj pa imamo večji vpliv na realizacijo pomembnih

vsebin (na primer trajnost kot ena pomembnejših in povezovalnih usmeritev Ljubljanskega gradu in našega dolgoletnega sponzorja Zavarovalnice Triglav).

V obdobjih zunaj glavne sezone bomo spodbujali desezonalizacijo in medinstitucijsko sodelovanje – z vključevanjem v skupne projekte z mestno družino ter našimi krovnimi organizacijami (npr. Teden ljubljanskega turizma, festival LUV).

Za leto 2025 bo pomembna še dodatna skrb za spletno stran, ki po vseh napovedih in trendih postaja resnično najpomembnejši vir in komunikacijska pot javnega zavoda. Tako smo letos konec leta 2023 poskrbeli za implementacijo Google Analytics 4 (GA4), v prihodnjem letu pa bo treba dodatno vpeljati nekatere module za boljše delovanje in spremljanje UX (»user experience«) oziroma potrošnikove nakupne poti ali izkušnje ter še posebno »poglavje«, ki bo zahtevalo veliko energije in vpletenosti – SEO (search engine optimization oziroma Optimizacija spletne strani).

Obdobje od konca novembra 2024 ter dovršen del leta 2025 bo zaznamovano s pomembno in nekoliko večjo vsebino/doživetjem, ki ga bomo obiskovalcem ponudili v nazadnje prenovljeni dvorani Kazemate. Ta vsebina bo pomembna novost v Sloveniji s kulturnega, turističnega ter tudi oglaševalskega vidika.

Eden glavnih ciljev Hostla Celica bo še vedno pospeševanje rezervacij, in sicer neposredno prek spletne strani Hostla Celica. Prav tako bomo vedno bogatejše programske projekte Hostla Celica podprli z oglaševanjem (predvsem projekte, kot so *Sozvočja sveta*, *Celica špila* ipd.). S tem bomo k udeležbi spodbudili in privabili dragoceni segment, na katerega se bomo posebej osredotočili – lokalno prebivalstvo. V sklopu namestitvenih storitev bomo nadaljevali tudi trženje dveh tehnološko sodobnih, trajnostnih, nizko energetske dveh studiev na Stolbi – z namenom, da bi bila čim bolj zasedena. Na tem mestu bomo še bolj poudarili produkte, ki so vezani tudi na namestitev na Stolbi (*Mestni oddih med grajskimi zidovi in trtami*).

7.7 Pokroviteljstvo nad grajskimi trtami in Izbrani grajski užitki

Grajski grič je bogat z doživetji. Vsa pomembnejša mesta, gradovi ali graščine so se v preteklosti oskrbovali z dobrinami iz neposredne bližine. Zaradi slabih prometnih povezav so se morali v marsičem zanesti na svoje lastne vire. Tako je bilo tudi z vinogradi, Ljubljana je imela svojega na pobočju Grajskega griča. Da bi obudili tradicijo in utrdili naziv »mesta trte in

vina«, smo leta 2016 na Ljubljanskem gradu zasadili nov grajski vinograd in imeli prvo trgatev dve leti kasneje.

V Grajskem vinogradu je zasajenih 1050 trt, 500 bele sorte belpin in 550 trt rdeče sorte rdečegrajec. Skrbnik in strokovni nosilec projekta je Kmetijski inštitut Slovenije. Ljubljanski grad z Grajskim vinogradom tako zaokrožuje vinsko zgodbo ob dogodkih, povezanih s potomko najstarejše trte mariborskega Lenta, ki raste na Grajskem dvorišču. Pod okriljem Grajskega vinograda ponujamo tudi tako imenovano pokroviteljstvo nad trtami, kjer lahko posamezniki in podjetja podprejo namero trajnosti, tradicije in naše vinske zgodbe »Izbrani grajski užitki« ter zakupijo trto. Pokrovitelji so tako upravičeni (v primeru dobre letine) tudi do steklenice Grajskega vina in vstopa na dogodke, ki jih organiziramo prav za njih. Vino rdečegrajec tudi inovativno uporabimo in z zunanjim partnerjem izdelujemo makrone, ki se prodajajo v Grajski trgovini Friderik. Prav tako smo v letu 2022 prvič izkoristili tropine in iz njih izdelali tropinovec.

Poleg izdelkov in vina v okviru Grajskega vinograda organiziramo več tradicionalnih dogodkov, kot so:

- dan odprtih vrat: vsako leto obeležujemo obletnico odprtja vinograda, tj. 23. aprila. Na ta dan je vinograd odprt za širšo javnost;
- trgatev in martinovanje – tradicionalna dogodka, kamor v okviru pokroviteljstva trt vsako leto povabimo tudi pokrovitelje.

Vino kot glavni proizvod Grajskega vinograda prodajamo v Grajski trgovini Friderik.

V letu 2025 bomo še naprej spodbujali pokroviteljstva. Z izvedbo različnih dogodkov in aktivnosti, namenjenim izključno pokroviteljem, bomo skrbno negovali to skupnost prijateljev grajske trte, za katero verjamemo, da se bo z leti postopoma povečevala, tudi s pomočjo novih komunikacijskih prijemov.

8. HOSTEL CELICA

Hostel Celica je mladinski namestitveni in gostinski obrat ter prizorišče zelo raznolikega kulturno-umetniškega programa, namenjen gostom in tudi lokalnemu prebivalstvu. Odlikuje ga

odlično vzdušje. Svoje ime in svojo zgodbo je že ob nastanku uspešno ponesel v svet in s tem prispeval k večji prepoznavnosti Ljubljane in Slovenije.

Kljub stabilizaciji rasti števila prenočitev v letu 2024 nam je uspelo ohraniti kakovost storitev, ki smo jih z uvedbo nekaterih dodatnih ukrepov še nadgradili, pri čemer se zavedamo, da je tudi v prihodnje ključ do uspeha motiviran in usklajen kolektiv. Naše delovanje bo v letu 2025 usmerjeno v zagotavljanje kakovostnih in varnih storitev znotraj dejavnosti, katerih dodana vrednost bodo ukrepi, ki jih navajamo v nadaljevanju. V vseh fazah nastanka programa dela je navzoča ideja trajnosti, ki je eno od glavnih vodil pri delovanju in poslovanju hostla.

Dobre prakse upravljanja Hostla Celica in poznavanje dela upravljanja turističnih namestitev so bili v letu 2024 uspešno preneseni na upravljanje novih namestitvenih zmogljivosti v lasti Mestne občine Ljubljana, natančneje dveh studiev na Stolbi. Na podlagi dosedanjih izkušenj in z nadaljnjo nadgradnjo storitev bomo še bolj utrdili položaj studiev v tem segmentu nastanitev.

Celotno delovanje in poslovanje hostla bosta – tako kot v preteklosti – notranje usklajeni, s čimer bosta zagotovljeni racionalizacija poslovanja in usklajenost vizije znotraj celotnega zavoda.

8.1 Namestitvena dejavnost

Hostel Celica ima na voljo 29 sob in 92 ležišč ter recepcijo, odprto 24 ur na dan vse dni v letu, kar je za goste zelo pomembno, kajti stalna navzočnost receptorja daje gostom večji občutek varnosti, udobja ter jim olajša marsikatero situacijo. Dodatno vrednost hostlu daje tudi živahen kulturni in družabni utrip, ustvarjen z izvedbo različnih dogodkov – na glasbenem, likovnem, izobraževalnem in družabnem področju.

V letu 2025 nameravamo z optimizacijo in dodatno digitalizacijo rezervacijskega postopka (nadgradnja paketa rezervacijskega programa Protel) zaposlenim olajšati časovno potratne vsakodnevne delovne procese, da bi v pridobljenem času še nadgradili sloves Hostla Celica kot gostoljubne namestitve.

V letu 2024 se je trend rasti opravljenih namestitev v primerjavi z letom poprej ustalil, kljub temu pa razveseljuje dejstvo, da smo zabeležili znaten porast tako imenovanih direktnih rezervacij, ki so opravljene na spletni strani Hostla Celica, kar pomeni, da smo za podobno

število opravljenih nastanitev plačali manj provizij posredniškim spletnim platformam. Tudi v letu 2025 se bomo s prilagojenimi in ažurnimi oglaševalskimi pristopi trudili zviševati odstotek tovrstnih rezervacij.

V preteklih letih smo v hostlu zaznali porast obiska organiziranih večjih skupin mlajših gostov (starih do 15 let), starejših parov in družin z majhnimi otroki, v prihodnje pa se bomo zavzemali tudi za dvig odstotka gostov mladih popotnikov, na katere se bomo obračali s prilagojenim trženjskim pristopom, z obogatitvijo ponudbe dodatnih storitev in programa. Pri prodaji namestitve bomo predvsem organiziranim skupinam ponujali dodatne storitve iz gostinske dejavnosti (manjše pogostitve, kosila, večerje in »lunch boxe«, torej obroke, pripravljene v hostlu, ki jih gostje lahko odnesejo s seboj in jih kasneje zaužijejo ob raziskovanju prestolnice in države) in tako dvigovali dodano vrednost naše storitve.

Hostel bo gostom še naprej ponujal:

- možnost pranja perila v samopostrežni pralnici,
- najem koles,
- brezplačno uporabo družabnih iger,
- posredovanje pri najemu avtomobilov,
- posredovanje pri najemu prevoza do letališča,
- turistično kartico Ljubljana, ki s svojo široko ponudbo spodbuja goste, da bi v Ljubljani bivali dalj časa,
- vstopnice za Ljubljanski grad in druge grajske dogodke: za goste Celice bo še naprej veljala ugodnost – 15-odstotni popust,
- kratke vodene ogleda hostla, ki so za goste hostla brezplačni.

Leta 2025 želimo obnoviti tudi prodajno ponudbo praktičnih predmetov, za katere opazamo, da bi gostom prišli prav (na primer pelerine, bralne lučke, bidoni za vodo, zobne krtačke, set za osebno higieno ipd.).

8.1.1. Studia na Stolbi – Friderik in Eleonora

Studia, ki sta namenjena individualnim gostom in tudi gostujočim umetnikom Mestne občine Ljubljana, sta v letu 2024 obeležila prvo leto delovanja. Ne samo, da si je nastanitev v tem obdobju dodobra utrdila položaj v tem segmentu nastanitev, ampak smo v tem času pridobili

tudi veliko za nas zelo dragocenih povratnih informacij gostov, s pomočjo katerih smo še dodatno dvignili raven storitve. Za to si bomo prizadevali tudi v letu 2025, možnosti vidimo predvsem v ponudbi zajtrka v sodelovanju s katerim izmed gostinskih obratov v neposredni okolici studiev, ki že ponujajo tovrstno storitev. Druga možnost je tudi tesnejše povezovanje gostov s storitvami, ki jih opravlja Kavalir Ljubljana, ki bi jim tako olajšal dostopnost do nastanitve. Za še večji doseg ciljnega občinstva na spletnih rezervacijskih platformah bomo cenik nastanitve oblikovali tako, da nam bo omogočil vključevanje v njihove programe zvestobe.

8.2 Gostinska dejavnost

S kadrovsko okrepitvijo v kuhinji hostla bomo v letu 2025 še nadgradili že zastavljeno ponudbo gostinstva v Hostlu Celica, in sicer:

- samopostrežni zajtrk za vse goste namestitve in za zunanje obiskovalce,
- možnost polpenzion ali polnega penziona za vnaprej dogovorjene skupine, ki bivajo v hostlu,
- različne vrste pogostitev ob najemih prostorov in odprtju razstav,
- obroki ali prigrizki za izvajalce programa,
- kosila, malice, prigrizki za počitniško varstvo na gradu in drugo.

Letni vrt Hostla Celica, ki predvsem ob lepem vremenu pomeni edinstven ambient, ponuja možnosti za dodatno ponudbo, predvsem na področju glasbenega in družabnega programa, s katero bomo v kombinaciji s prilagojeno ponudbo pijač in priložnostnih prigrizkov privabljali dodatne goste, predvsem tiste iz lokalnega okolja.

8.3 Vzdrževanje in oprema v hostlu Celica

Da bi izboljšali funkcionalnost prostorov ter uporabniške izkušnje, bomo do konca leta 2025, če bodo finančna sredstva to dopuščala, izvedli naslednje ukrepe:

- prenova kuhinje in skupnih prostorov za druženje v 2. etaži,
- menjava dotrajanih zaščitnih UV-folij na mansardnih in protipožarnih oknih na strehi hostla,
- prenova in preureditev bara hostla,

- funkcionalna ureditev lope z ureditvijo dodatnega prostora za shranjevanje koles z možnostjo zaklepanja in možnostjo polnjenja električnih koles,
- prenova pisarne uprave hostla,
- prenova in ureditev CNS (centralnonadzornega sistema),
- ureditev koticčka za digitalne nomade v Zahodni kavarni,
- posodobitev toplotne postaje,
- prenova in ureditev sob v 2. nadstropju,
- prenova in ureditev izbranih sob v 1. nadstropju,
- ureditev skupnih kopalnic v 1. nadstropju,
- ureditev obeh balkonov in balkonskih vrat v 1. nadstropju,
- popravilo vrtnih miz,
- izdelava in montaža varnostnih stebričkov na parkirišču
- zamenjava in montaža dodatnih varnostnih kamer

9. TRAJNOSTNO DELOVANJE ZAVODA

V prvem kvartalu 2025 bomo obnovili veljavnost mednarodnega trajnostnega certifikata Zeleni ključ za namestitve v Hostlu Celica in turistično znamenitost Ljubljanski grad. To je tudi pogoj, da ostajamo del zelene sheme slovenskega turizma. Prav tako smo vključeni v pobudo slovenskega turizma GREEN & SAFE – zaveza odgovornemu, zelenemu in varnemu turizmu.

Posebna projektna skupina bo aktivno delovala na področju trajnostne usmeritve javnega zavoda na vseh področjih poslovanja.

Leta 2025 bomo smernice, vezane na trajnostni certifikat, še naprej vključevali v različne dejavnosti našega poslovanja. O trajnostnih pobudah bomo ozaveščali zaposlene, obiskovalce, poslovne partnerje in dobavitelje ter jih spodbujali k trajnostni naravnosti in skrbi za okolje.

9.1 Ljubljanski grad

Po dokončani prenovi in revitalizaciji gradu (z zadnjo prenovljeno dvorano Kazemate) smo zavezani k ohranjanju kulturne dediščine za prihodnje generacije. Kot glavna turistična znamenitost Ljubljane in Slovenije bomo še naprej krepili in si v svojem poslovanju prizadevali za zmanjšanje onesnaževanja. O svojih namerah na področju trajnosti bomo redno obveščali

obiskovalce gradu in vse poslovne partnerje. Spodbujali bomo k odgovorni vlogi slehernega posameznika in njegovega vpliva na destinacijo, ki jo obiščejo.

Prizadevali si bomo za izbiro odgovornejših praks, trajnostnih možnosti prihoda na grad in odgovornega obnašanja na sami destinaciji. Tako bo lahko vsak posameznik prispeval k ohranjanju kulturne dediščine za prihodnje rodove.

Za obdobje 2024/2025 smo si v okviru certifikata Zeleni ključ zastavili naslednje konkretne cilje, ki nam jih je tudi že uspelo realizirati v letu 2024:

- Prenova vstopnega mostu zaradi zamakanja, karbonizacije in posledično zmanjšanja nosilnosti: z dopolnitvijo tehnične opreme prizorišče omogoča nadaljnji razvoj obstoječih ter umestitev novih vsebin na turističnem in kulturnem področju, ki bodo namenjene tujim in domačim obiskovalcem. Trajnostnemu vidiku bo zadoščeno s komunikacijo trajnostnih zavez pridobljenih certifikatov zelenega turizma in tudi z implementacijo trajnostnih načinov dostopa na Grajski grič ter njihovo ustrezno komunikacijo. Digitalne platforme z vidika trajnosti pomenijo zmanjševanje in v nekaterih primerih tudi opustitev klasičnega tiskanega promocijskega gradiva ter tudi zmanjšanje tiskanih vstopnic, saj bomo spodbujali uporabo sistema elektronskih vstopnic, ki prek QR-kode na mobilnih napravah omogočajo dostop na posamezne grajske vsebine. Prednostno jih bomo pripravljali v sodelovanju z lokalnimi partnerji – na področju gostinstva (Zelena nabavna veriga), kulture in turizma – ter tako okrepili lokalno identiteto projekta. V sklopu sanacije vstopnega mostu bo revitalizirana obstoječa armiranobetonska konstrukcija, kar bo pomembno omejilo ogljični odtis, ki bi se med gradnjo v ozračje sprostil pri izdelavi nove konstrukcije in materialov zanj. Ograja bo izdelana iz nerjavečega jekla, kar bo podaljšalo njeno življenjsko dobo in odpravilo potrebo po redni menjavi in obnovi ter tudi zmanjšalo porabo energije za preventivno vzdrževanje, takšne trajnostne prakse pa že dolga leta s pridom izvajamo pri vseh projektih celotne obnove Ljubljanskega gradu. S statično sanacijo konstrukcije bo zagotovljen nemoten in zanesljiv dostop za težje tovore.
- Remont tirne vzpenjače: Skladno z zakonodajo je na tirni vzpenjači vsakih šest let opravljen redni pregled, ki zajema revizijska dela na kabini in podvozju ter posodobitev krmiljenja naprave in komunikacijskih omar. V sklopu remonta sodelujemo s podjetjem Gamo, varstvo okolja, d. o. o., na področju najema tekstilnih izdelkov (bombažnih brisač-krp in vpojnih podlog). Za čiščenje industrijskih strojev, orodij in izdelkov uporabljamo krpe za večkratno uporabo. Te kvalitetne bombažne krpe in posebej za to razviti zabojniki, varni za transport,

ter takojšnje skladiščenje umazanih krp po uporabi so v skladu z našo ekološko usmeritvijo. S tem bomo poskrbeli za nastale odpadke v skladu z vsemi zakonskimi normami in standardi o zaščiti okolja. Pri remontu se uporabi tudi bio razgradljivo olje. Obstoječe olje je bilo ustrezno odpeljeno na odpad.

- Vsebinska in tehnična posodobitev Virtualnega gradu: Posodobitev za obiskovalce pomeni boljšo uporabniško izkušnjo, saj so poleg zanimivega vpogleda v zgodovino Ljubljanskega gradu in Grajskega griča deležni tudi stereoskopskega načina predvajanja in dodatnih posebnih učinkov. Javni zavod Ljubljanski grad si tako v okviru prenove Virtualnega gradu in tudi ostalih prenov klimatizacij trdnjavskega kompleksa prizadeva za zmanjšanje dolgoročnega ogljičnega odtisa z vgradnjo varčnih elektromotorjev ter uporabo naprednih krmilnikov klimatizacije, kar dolgoročno povečuje energetske učinkovitost projekcijske in ostalih dvoran s kulturno vsebino in s tem zmanjšuje ogljični odtis. Materiali sedež in novo vgrajena projekcijska oprema so visokokvalitetni in zagotavljajo dolgo življenjsko dobo ter s tem daljši interval menjave.

V okviru projektne skupine bomo nadaljevali naslednje aktivnosti:

- ESG-poročanje: čeprav še ne spadamo v skupino podjetij, ki morajo zakonsko poročati o trajnosti, smo se z zunanjo revizijsko hišo lotili analize stanja v javnem zavodu, določili kriterije in smernice za nadaljnje aktivnosti na tem področju. Na podlagi pripravljenega dokumenta bomo začeli zbirati podatke za kriterije, ki jih lahko začnemo prostovoljno izpolnjevati v naslednjih letih;
- mesečni zeleni odmori za zaposlene;
- posebna rubrika Mesečni zeleni namigi v mesečnem novičniku;
- tehtanje odpadkov, skladno s smernicami Zelenega ključa;
- uresničitev nekaterih priporočil za izboljšanje dostopnosti gradu za posamezne skupine, Društvo brez ovir;
- ponovna uporaba elementov, ki ostanejo po razstavah;
- trajnostni manifest;
- skrb za lokalno skupnost, razumevanje lokalne skupnosti in vpletenost lokalne skupnosti v turistično dejavnost,
- izboljšanje delovnih razmer, zdravja in dobrega počutja na delovnem mestu (npr. aktivni zeleni odmori),

- obogatitev pešpoti z vsebinami,
- zbiranje deževnice,
- uporaba odpadnih materialov za nove izdelke,
- izvedba čistilnih akcij na Grajskem griču in v okolici Hostla Celica,
- organizacija internih izobraževanj, delavnic,
- spodbujanje obiskovalcev k uporabi vode iz pitnikov,
- trajnostna embalaža na prireditvah,
- čim manj zavržene hrane na prireditvah,
- skrb za digitalne vsebine na Ljubljanskem gradu: spodbujanje uporabe digitalnega zemljevida namesto tiskane oblike zemljevida,
- novoletna okrasitev z živimi smrekami v loncih.

9.2 Hostel Celica

Na trajnostno strategijo v hostlu vizualno opozarjamo z napisi – THINK, ACT in SHARE. THINK (misli) goste in zaposlene spodbuja k razmišljanju o trajnosti ter zavedanju o njenem pomenu. ACT (deluj) nagovarja k dejavni udeležbi in uresničevanju ciljev, ki smo si jih zastavili, in ustreznim ukrepom. SHARE (deli) pa vabi k širjenju zamisli o trajnostni viziji Hostla Celica.

Pri gostinski in hostelski ponudbi bomo nadaljevali trajnostne usmeritve iz preteklih let:

- zajtrk, ki vsebuje veliko lokalnih, slovenskih in v hostlu pridelanih sestavin, brez plastične male embalaže,
- pijačo prodajamo le v stekleni, večinoma povratni embalaži,
- goste spodbujamo k pitju vode iz pipe, ki jim je na voljo na dostopnem in vidnem mestu,
- podpiramo lokalno kulturo in umetnike,
- ponujamo in promoviramo lokalne pijače in hrano,
- v infokotičku nagovarjamo goste k ponovni uporabi predmetov: kotiček SWAP je prostor, kjer lahko gostje pustijo obleko ali predmet, ki ga ne potrebujejo več, in vzamejo rabljen predmet, ki je na voljo, prav tako občasno gostimo dogodke, katerih namen je izmenjava uporabljenih predmetov in oblačil.

V letu 2025 bomo vpeljali še naslednje ukrepe:

- umestitev električnih polnilnic za kolesa v sklopu ureditve kolesarnice, da bi spodbudili trajnostni prevoz po mestu;
- prenova toplotne postaje v hostlu ter optimizacija porabe energije tudi v povezavi prenove upravnih prostorov hostla;
- dvakrat na leto organizacija čistilne akcije neposredne okolice hostla in izvedba izobraževanj zaposlenih na temo trajnostnih praks;
- preureditev »SWAP kotička«, da bo še bolj dosegel uporabnike hostla, ter gostovanje dogodkov, ki spodbujajo izmenjavo in ponovno uporabo rabljenih stvari;
- »NE plastiki!« – pri poslovanju bomo še pozornejši na delovanje brez plastične embalaže in predmetov;
- manj zavržene hrane: goste bomo spodbujali, da pri samopostrežnem zajtrku vzamejo toliko hrane, kot so je pripravljeni pojesti, in si prizadevali, da ne bo odpadne hrane;
- še naprej bomo promovirali projekt Eco Wanderer, ki ga vodimo skupaj z organizacijo Europes Famous Hostels, katere član smo, in gostom ponujamo popust na nastanitev v primeru, da potujejo z javnim cestnim in železniškim prometom namesto z letalom;
- goste in zaposlene bomo spodbujali k hoji in uporabi koles ter javnega prometa za gibanje po Ljubljani.

10. OBRATOVALNI STROŠKI, STROŠKI TEKOČEGA IN INVESTICIJSKEGA VZDRŽEVANJA, DOBAVA OPREME, INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA IN INVESTICIJE

10.1 Obratovalni stroški, stroški tekočega in investicijskega vzdrževanja

V letu 2025 bo naša glavna skrb optimiziranje obratovalnih stroškov. Pri vzdrževanju opravljamo dela, ki so namenjena ohranjanju uporabnosti in vrednosti objektov, ter si prizadevamo za izboljšave, ki upoštevajo napredek tehnike. Še naprej bomo skrbeli, da bodo skladno s celoletnim planom vzdrževanja vsi objekti vzdrževani tako, da bo raba naravnih virov trajnostna in da se bo omogočala dolga življenjska doba z uporabo okoljsko sprejemljivih surovin in sekundarnih materialov.

V sklopu energetske prenove je grajski objekt vključen v projekt ustanoviteljice Mestne občine Ljubljana. Stavba potrebuje temeljite posege predvsem v ovoj in tudi v sisteme, kar zajema

kakovostno načrtovanje postopnih prenov, ki morajo slediti dolgoročni strategiji razvoja dejavnosti v stavbi in kulturnovarstvenim pogojem.

Na področju energetske učinkovitosti objekta je predviden začetek uvedbe energetskih rešitev, ki bodo omogočale bistveno znižanje dolgoročnih operativnih stroškov:

- energenti: preliminarne raziskave v sklopu celovite ureditve Grajskega griča za tehnologije ogrevanja in hlajenja, ki bodo postopoma nadomestile energent plin za večji del ogrevalne sezone ter povišala izkoristek celotnega sistema;
- prezračevalni sistemi: preliminarna analiza in energetska sanacija s frekvenčnimi regulatorji, preverba možnosti predelave na nizkotemperaturni režim, kar bo povišalo učinkovitost celotnega ogrevalno-hladilnega sistema;
- nadgradnja sistemov razvlaževanja po dvoranah za ustrezno regulacijo vlage;
- CNS: poenotenje obstoječega centralno-nadzornega sistema in vgradnja dodatnega sistema Na Stolbi, kar bo omogočilo boljši nadzor in povišano ekonomiko delovanja;
- hlajenje: analiza hladilne moči in povečanje zmogljivosti na hladilnem agregatu po rezultatu analize, kar bo povišalo potrebno hladilno moč;
- posodobitev razsvetljave na energetske učinkovitejša svetila, ter pametno regulacijo;
- energetski monitoring;
- izboljšanje energetske učinkovitosti v Grajski trgovini, upravi v traktu J, Skalne dvorane, restavracije Strelec in letnega vrta Gostilne na gradu,
- menjava VRV sistema in vgradnja konvektorjev v Virtualnem gradu in prehodu za izboljšanje učinkovitosti gretja in hlajenja,
- sanacija klimata KLMT.

Na področju ožjega zunanjega urejanja okolice se bo tudi v prihodnje vsakodnevno urejala okolica vseh objektov, ki jih upravlja javni zavod, v skladu z razpoložljivimi sredstvi. Med večjimi deli so predvidene ureditve:

- namakalnega sistema za zelenice na Grajskem dvorišču in v neposredni okolici,
- pešpoti okolice gradu,
- razsvetljave na pešpoteh okoli gradu,
- ograje v Grajskem vinogradu in v okolici gradu,
- Grajskega parkirišča (razširitev, dostopnost za invalide, posodobitev parkirišč za motoriste),
- ureditev dodatnih parkirnih mest na področju servisnega vhoda,

- namestitev električnih polnilnic za avtomobile.
- menjava travne ruše kjer je to potrebno.

Pri urejanju širše okolice Grajskega griča tudi v letu 2025 predvidevamo sodelovanje z Oddelkom za gospodarske dejavnosti in promet MOL, predvsem pri vsakodnevnem opozarjanju na pomanjkljivosti in pri nadzoru nad izvršenim ter predlaganju izboljšav pri urejanju.

Na področju investicijskega vzdrževanja v skladu z razpoložljivimi sredstvi in prioriteta mi načrtujemo:

- celostno ureditev odvodnjavanja (problem zamakanja ob večjih nalivih),
- celovito sanacijo Razglednega stolpa (zamakanja, okna, drogovi, dostopna loputa),
- celovito sanacijo zamakanj, kamnitih rešetk in plošč na Grajskem dvorišču,
- pregled in sanacijo žlebov in vertikalnih odtokov zaradi zamakanja, dograditev ogrevanja žlebov,
- pregled celotne strehe, dograditev snegobranov, menjava poškodovanih in nabava novih strešnikov,
- ureditev talne in strešne razsvetljave,
- sanacijo trakta B,
- tekočo sanacijo toaletnih prostorov in ureditev nadzora dostopa,
- posodobitev preostalih avtomatskih drsnih vrat,
- ureditev vseh povezovalnih hodnikov nivo O, nivo –1, nivo 1 (tla in stene) in zamenjavo dotrajanih vrat,
- zaščito skal s hidrofbnim premazom, ureditev odpadanja skalovja,
- statično sanacijo servisnega bloka (zaradi postopnega posedanja stropa) in menjavo vrat,
- celostno ureditev Skalne dvorane in pomožnih prostorov,
- sanacijo fasade grajskega objekta in grajskega obzidja,
- ureditev in sanacijo kuhinje Restavracije Strelec,
- ureditev in razširitev terase Grajska vinoteka (povečanje zunanjskega šanka),
- ureditev dodatnega skladišča na stopnišču servisnega bloka in ureditev vhoda v servisne prostore iz Spodnjega lapidarija,
- obnovo grajskih oken (Razgledni stolp, dvorane, gostinski lokali),
- ureditev in posodobitev dvoran (elektro in pametne inštalacije, ureditev tehnične infrastrukture, sanacija parketov),

- hidroizolacija brežine trakt M nivo 0.
- dokončanje obnove prostora – Cisterna (osvetlitev, tlak, vrata),
- ureditev prostora za smeti – izdelavo pralnega tlaka in sten,
- ureditev dvigala za gibalno ovirane na Stolbi,
- preureditev balkonskega okna na Stolbi v krilna balkonska vrata,
- ureditev Spodnjega lapidarija (sanacija nosilne konstrukcije in beljenje, saniranje karboniziranega betona),
- ureditev in nadgradnjo osebnih dvigal (predvsem Muzej lutk),
- postavitev električnih polnilnic, razširitev dovozne poti in menjava vrat na servisnem bloku,
- sanacijo strehe, razsvetljave ter pogonskega kolesa Zunanjega vodnjaka na Grajskem parkirišču,
- tekoče urejanje lesenih zunanjih površin,
- celovita ureditev servisnega bloka in kotlovnice (prezračevanje, tlaki in skladiščni prostori),
- sanacija posedle parkirne površine na grajskem parkirišču, ureditev dostopa za invalide do plačilnega avtomata ter ojačitev nasutja za motoriste,
- ureditev odvodnjavanja nad Skalno dvorano,
- posodobitev razsvetljave pisarn, kjer je le-ta nezadostna,
- čiščenje in pregled strehe na Stolpu strelcev, Palacija in Stanovske dvorane,
- vgradnja okna v pisarni Virtualnega gradu,
- vgradnja sistema za pripravo mehke vode Na Stolbi,
- ureditev novih prostorov za čistilno osebje.

10.2 Dobava opreme s področja vzdrževanja

Za potrebe obratovanja se predvideva nabavo naslednje opreme:

- pisarniške opreme ter opreme za izvajanje vzdrževalnih in čistilnih del,
- nabava električnih koles in skuterjev,
- nabava čistilnih strojev (večji pometač, stroj za brušenje in oljenje parketov)
- nabava pametnega robota za košnjo in kidanje,
- nabava kamer za razširitev videonadzornega sistema,

- na področju dobave tehnične opreme za izvedbo programov in prireditev je predviden nakup tonske, svetlobne, video in scenske opreme, ki jo potrebujemo pri opravljanju svoje dejavnosti.

10.3 Informacijska tehnologija

Na področju informacijske tehnologije je še naprej na prvem mestu zagotavljanje informacijske varnosti in digitalizacija poslovnih procesov. V letu 2025 se načrtuje:

- nakup dodatnega strežnika (informacijska varnost, zagotavljanje virov ob vse večjih zahtevah in širitvi zavoda),
- nakup redundančnega požarnega zidu,
- nakup dodatnega UPS-napajalnika (stabilnost delovanja),
- dodatna strojna oprema za hrambo podatkov,
- menjava in implementacija novih pametnih stikal (dotrajanost, stabilnost delovanja),
- menjava antivirusnega programa, implementacija varnostnega nadzornega centra
- delna menjava mrežnih inštalacij (dotrajanost, zagotavljanje standardov),
- delna menjava delovnih postaj in pripadajoče opreme (dotrajanost),
- multimedijška oprema za zagotavljanje nemotenega delovanja stalnih razstav,
- androidi za komunikacijo z obiskovalci (izboljšana uporabniška izkušnja),
- izvedba digitalizacije fizičnega arhiva,
- dobava aplikacije za izvedbo evidenčnih javnih naročil,
- razvoj sistema za digitalizacijo notranjih procesov,
- B2B-portal,
- vgradnja video nadzornega sistema po dvoranh.

10.4 Investicije

Javni zavod Ljubljanski grad si bo v letu 2025, v skladu s Strategijo razvoja za obdobje 2022–2026 in finančnimi možnostmi, prizadeval k pripravi in kasneje k izvedbi naslednjih projektov:

- **Celovita ureditev grajskega griča (CUGG)**

Obstoječe stanje prometne ureditve na Grajski planoti ni primerno. Ne glede na trajnostno naravnost Javnega zavoda Ljubljanski grad je treba zadovoljevati potrebe, ki omogočajo razvoj in delovanje javnega zavoda.

»CUGG – CELOVITA UREDITEV GRAJSKEGA GRIČA« pomeni skupek povezanih projektov oziroma investicijskih namer, ki so izrazito povezane in integrirane v eno celoto, ter obsegajo:

1. Ureditev Grajske planote in drevoreda od Gradu do Šanc
2. Odstranitev antene
3. Umik motornega prometa s planote in izgradnja nadomestne podzemne parkirne hiše
4. Izvedba energetske sanacije ogrevanja in hlajenja z uvedbo geotermalnega vira energije
5. Izgradnja podzemnih skladiščnih prostorov za potrebe Javnega zavoda Ljubljanski grad
6. Izvedba prostorov Grajske vinarne za potrebe predelave grozdja iz Grajskega vinograda
7. Izvedba vstopnega paviljona in delno rešitev primernih delovnih prostorov za zaposlene

- **Obnova in dokončanje Bastije**

Območje Bastije je deloma arheološko raziskano (1988 in tudi pozneje) v območju vhodnega stolpa – na njem je bila nekoč lesena nadgradnja stolpa piskačev –, zunaj oboda stolpa pa so potrebne dodatne arheološke raziskave z izkopavanji antropogenih plasti.

Začasno je del Bastije, ki je arheološko že raziskan, zasut in tlakovan s poliuretansko podlago (Conica) ter je namenjen za sprehajalne, obhodne in servisne poti, pa tudi za prireditve ter kot povečana terasa Grajske vinoteke.

Izdelana je idejna zasnova v sodelovanju med MGML in Ljubljanskim gradom. V prvi fazi so predvidene arheološke raziskave in izdelava investicijske in projektne dokumentacije ter pridobitev gradbenega dovoljenja. Pred izvedbo izkopavanja se zagotovi statična sanacija zidanih struktur. Za sanacijo vhodnega stolpa (Stolp piskačev) bi bil potreben konservatorski načrt za ogrožene ostanke zidnih struktur ter izvedba nujnih konservatorskih del. Dokončno se uredi nekdanja dostopna pot z nadkritjem v obliki terase.

Bastija – simulacija obnovljenega Vhodnega stolpa

Z investicijsko namero želimo dokončati obnovo Ljubljanskega gradu na zunanjem delu pod trakti E, F, G, I, delno tudi J, ter zagotavljati obnovo in ohranjanje stavbne kulturne dediščine glede na restavratorske smernice in sodelovanje z ZVKDS, pa tudi razvoj delovanja javnega zavoda na tem delu Gradu z dodatnimi površinami za kulturne in trženjske prireditve.

Bastija – ena od možnih variant nadkritja vstopne poti

- **Ureditev tunelskih rogov poleg spodnje postaje tirne vzpenjače**

Izkoristiti želimo potencial tunelskih rogov z njihovo sanacijo ter umestitvijo centra za obiskovalce in dodatnih doživljajskih vsebin.

Glede na programske usmeritve javnega zavoda Ljubljanski grad bi bilo mogoče v rogovih izvajati programsko in trženjsko dejavnost, seveda pa so rovi potrebni celovite obnove in zaščite dediščine v delih, kjer je to potrebno. S pridobitvijo te lokacije bi lahko javni zavod usmerjal in omogočal ogleda tudi v času prevelike gneče ter s tem sprostil sam Grad oziroma omogočil obiskovalcem daljši obisk.

Tunelski rovi pod Ljubljanskim gradom

11. PROGRAM KADROV

Kadrovski načrt za leto 2025 je pripravljen v skladu z Uredbo o načinu priprave kadrovskih načrtov posrednih uporabnikov proračuna in metodologiji spremljanja njihovega izvajanja za leti 2023 in 2024 (Ur. l. RS, št. 162/2022, 132/2023) in je usklajen s finančnim načrtom za leto 2025.

VIR FINANCIRANJA		Število zaposlenih na dan 1. januarja 2025	Ocenjeno število zaposlenih na dan 1. januarja 2026
1.	Državni proračun		
2.	Proračun občine	19,84	19,84
3.	ZZZS in ZPIZ		
4.	Druga javna sredstva za opravljanje javne službe (npr. takse, pristojbine, koncesnine, RTV prispevek)		
5.	Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	54,16	66,16
6.	Nejavna sredstva za opravljanje javne službe		
7.	Sredstva prejetih donacij		
8.	Sredstva EU ali drugih mednarodnih virov, vključno s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna		
9.	Sredstva proračuna za zaposlene iz prvega, drugega in tretjega ods. 25. člena Zakona o zdravniški službi (Ur. l. RS, št. 72/06 - UPB in naslednji)		
10.	Sredstva iz sistema javnih del		
11.	Sredstva raziskovalnih projektov in programov ter sredstva za projekte in programe, namenjene za internacionalizacijo in kakovost v izobraževanju in znanosti.		
	SKUPNO ŠTEVILO VSEH ZAPOSLENIH (od 1. do 11. točke)	74	86
	Skupno število vseh zaposlenih pod točkami 1., 2., 3. in 4. točkami	19,84	19,84
	Skupno število vseh zaposlenih pod točkami 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. točko	54,16	66,16

11.1 Obrazložitev kadrovskega načrta

Kadrovski načrt za leto 2025 je usklajen s finančnim načrtom za leto 2025 in temelji na pregledu obstoječih delovnih procesov zavoda ter analize organizacije dela in opravljenih delovnih ur.

Analiza stanja sistemiziranih delovnih mest ter glavnih in podpornih delovnih procesov zavoda je pokazala potrebo po zaposlitvi dodatnih sodelavcev na naslednjih področjih:

- zaradi predvidenih upokojitev v naslednjih letih in dolgotrajnega usposabljanja za delo z napravo tirne vzpenjače bomo v letu 2025 zaposlili tri sodelavce na delovnem mestu tehnični delavec II. – strojnik. V celotnem letu 2024 smo objavili 16 razpisov za dve zaposlitvi na tem delovnem mestu, vendar nam ni uspelo pridobiti novega kadra in zapolniti kadrovskega primanjkljaja na tem področju, predvsem zaradi nizkega plačnega razreda delovnega mesta in delovnih razmer, zato bomo to poskušali tudi v letu 2025; Na podlagi konec leta objavljenega razpisa za to delovno mesto smo bili uspešni in v začetku leta zaposlili enega sodelavca na tem področju, zato bomo v nadaljevanju iskali še dva;
- zaradi povečanega obsega dela na področju finančno računovodske službe bomo zaposlili strokovnega delavca za finančno-računovodske zadeve;
- zaradi številnih gostov, ki v hostlu bivajo v povprečju 2–3 dni, se je povečalo število ur, ki jih sobarice opravijo za čiščenje in pripravo celice za novega gosta. Ker je ob koncu leta 2024 zaključila z delovnim razmerjem sodelavka na tem področju, smo takoj pričeli s postopki za nadomestno zaposlitev, medtem ko bomo iskali še dodaten kader na tem področju tekom leta;
- da bi zagotovili dodatno kulinarčno ponudbo v Hostlu Celica bomo iskali kader na področju kuhinje hostla (strokovni delavec za kuhinjo Hostla);
- zaradi povečanega obsega dela na področju komercialnih najemov dvoran in splošnega trženja dejavnosti bomo iskali nove sodelavce na delovnem mestu strokovni sodelavec za trženje, na delovnem mestu strokovnega delavca za trženje in blagajnika;
- zaradi povečanega obsega dela na področju urejanja in vzdrževanja grajskih prostorov in površin bomo iskali dva nova sodelavca na delovnem mestu strokovni sodelavec za tehnične zadeve.

Med letom bomo izvajali zaposlitve za čas nadomeščanja zaposlenih zaradi dopustov iz naslova starševskega varstva in dolgotrajnih bolniških odsotnosti, če bo to potrebno, ter upokojitev.

V preteklih letih smo bili kot delodajalec nekonkurenčni na trgu dela zaradi nizkih plačnih razredov delovnih mest in delovnih razmer v zavodu, katerega obratovanje je naravnano na 365 dni v letu. Na podlagi novega plačnega sistema v javnem sektorju smo sicer prejeli nekoliko višje plačne razrede delovnih mest, ki pa še zdaleč ne prinašajo željenega zaradi postopnega

zviševanja plač in majhnega števila brezposelnih na trgu dela. Navkljub temu z optimizmom zremo v prihodnost, saj verjamemo, da imamo najlepše delovno okolje in sodelavce, na katere se lahko zanesemo.

11.2 Razvoj in upravljanje človeških virov

Zavod že vsa leta doslej prepoznava pomembnost rasti človeških virov znotraj zavoda. Zadovoljni zaposleni so angažirani zaposleni, ki si želijo prispevati k ciljem in rezultatom zavoda. Zavod upravlja in razvija človeške vire na sistematičen način, ažurno prilagaja postopke in ukrepe za strokoven delovni in osebni razvoj zaposlenih. S pravico do odklopa zaposlenih in prilagoditvijo delovnih procesov, bo zavod še okrepil pro aktivnost in motivacijo sodelavcev, ki s svojim znanjem, sposobnostmi, veščinami in vrednotami prispevajo k doseganju strateških ciljev zavoda.

Sistematičen proces razvoja in upravljanje človeških virov zajemata krepitev kadrovskega orodij, kot so pogovori z zaposlenimi, usmerjeno izobraževanje in usposabljanje zaposlenih, motiviranje in spodbujanje zaposlenih, skrb za njihovo varnost in zdravje na delovnem mestu, učinkovito usklajevanje zasebnega in poslovnega življenja zaposlenih, spodbujanje rasti organizacijskega klime in kulture zavoda idr. Medsebojno povezanost in dobro komunikacijo med zaposlenimi zavod krepi s povezovalnimi skupnimi aktivnostmi, ki so lahko strokovne ali športne narave, z vsakoletno predstavitvijo aktivnosti tekočega leta ter s krepitvijo socialnih veščin in prepoznavanja medsebojne različnosti ter temu prilagojenih komunikacijskih orodij posameznikov. Z anonimnimi anketami različnih tematik zaposleni predlagajo izboljšave na različnih področjih dela ter s tem soustvarjajo vsebino, cilje in izboljšave področij zavoda.

11.3 Načrt strokovnega izobraževanja

V okviru razvoja in upravljanja človeških virov se bodo tudi v prihodnjem letu izvajala strokovna izobraževanja in usposabljanja zaposlenih. Programi izobraževanj in usposabljanj so prilagojeni trenutnemu znanju zaposlenih ter zahtevam trga. Cilj zavoda je opolnomočiti zaposlene, da izboljšajo sposobnosti, povečajo nabor veščin, nadgradijo svoje znanje in pridobijo nove kompetence, ki bi jih uporabili pri svojem delu. Naše vodilo je, da so znanja funkcionalna, uporabna in aplikativna, pri tem pa je pomembno tudi zadovoljstvo zaposlenih, da se izobraževanja ujemajo z njihovimi interesi in željami, stopnjo izobrazbe ter delovnim mestom oziroma področjem dela, ki ga opravljajo. Na področju usposabljanja so ključnega

pomena zdravje in varnost na delovnem mestu ter pridobitev novih veščin in sposobnosti, ki omogočajo optimalno opravljanje dela.

Načrt strokovnega izobraževanja in usposabljanja je narejen na podlagi navedenih stališč, razmer na trgu in s ciljem nadgradnje obstoječih znanj, ki bodo pripomogla k večji učinkovitosti in optimizaciji. V predlog načrta strokovnega izobraževanja so umeščena izobraževanja, ki omogočajo pridobitev nekaterih stopenj splošnih znanj, znanj, povezanih z delovnim področjem (kultura, turizem, kulturna dediščina), ter nekatere stopnje funkcionalnih in specialnih znanj, povezanih s posameznim delovnim mestom. Pri izboru ustreznih izobraževanj bomo upoštevali tudi želje zaposlenih, skladno s potrebami delovnega mesta, delovnega procesa in finančnimi sredstvi.

Zaposlene bomo napotili na strokovne posvete, seminarje, konference, sejme, delavnice, da bi obogatili programske vsebine Ljubljanskega gradu (glasbenega, likovno-galerijskega in izobraževalnega programa) oziroma pridobili nove produkte (trženjski program), znanje o prodaji vseh turističnih in kulturno-umetniških vsebin ter izobraževanje na področju turizma in tehnične podpore izvedbam dogodkov, na izobraževanja za pridobitev računalniških znanj (v letošnjem letu je bil izveden tečaj Excela in izražena želja, da se v prihodnjem letu izvede še tečaj Worda). Zaradi sprememb na področju zakonodaje, ki so vezana na javna naročila, bomo tudi v prihodnje zaposlene, ki se na delovnem mestu srečujejo s to kompleksno tematiko, napotili na strokovna izobraževanja.

Vsako leto zaposleni izkažejo veliko zanimanje za nadgradnjo znanja oziroma učenje novega tujega jezika in v ta namen bomo že konec tega leta začeli izvedbo začetnega tečaja hrvaškega jezika, v prihodnjem letu pa bomo preverili zanimanje za tečaj italijanskega jezika, saj se je na letnih razgovorih pokazalo veliko zanimanje za učenje dodatnega tujega jezika.

Poseben poudarek bomo tudi v prihodnje namenili gradnji socialnih veščin zaposlenih ter izvajali izobraževalne delavnice o medsebojnih odnosih, poslovni komunikaciji in duševnem zdravju za vse zaposlene, saj so se pokazale kot učinkovito orodje pri prepoznavi in sprejemanju različnosti med zaposlenimi ter pripomogle k boljšim medosebnim odnosom in komunikaciji med zaposlenimi. Enako pomembno je zavod ocenil tudi izobraževanja na področju digitalizacije ter uporabe orodij UI, s katerim bomo zaposlene opremili z dodatnimi znanji, obenem pa tudi razbremenili.

Zaposleni bodo deležni usposabljanj na področju varnosti in zdravja pri delu, na področju požarnega varstva in prve pomoči, usposabljanj za ravnanje z defibrilatorjem, usposabljanj na področju higienskih priporočil in stika z živili (HACCP), usposabljanj za delo na višini in pod električno napetostjo, izvajanja vaj za reševanje iz tirne vzpenjače ter vaj evakuacij iz objekta in gašenja začetnih požarov.

11.4 Promocija zdravja na delovnem mestu

Zavod je načrt promocije zdravja na delovnem mestu za leto 2025 pripravil na podlagi predhodne opredelitve tveganj ter ocene stanja in potreb na področju ohranjanja in krepitev zdravja in dobrega počutja zaposlenih. Predvidel je dejavnosti na področju ustvarjanja psihološko varnega delovnega okolja, izobraževanja in ozaveščanja zaposlenih o obvladovanju stresa in izgorelosti, pomembnosti dobrega fizičnega zdravja in preprečevanja zdravstvenih težav ter izboljšanja medsebojnih odnosov. Z omogočanjem fleksibilnega delovnega časa, mesečne košarice sadja, raznovrstnih dejavnosti za neformalna druženja zaposlenih in organizirane športne vadbe bo poskušal izboljšati navade zaposlenih ter spodbujati njihov osebni razvoj. Spodbujal jih bo, da se aktivno udeležujejo dejavnosti za varovanje in krepitev zdravja, pri čemer bo upošteval njihove potrebe, stroškovno učinkovitost in trajnostno naravnost zavoda.

Z zavedanjem, da varno in razumevajoče delovno okolje pripomore k boljšemu zdravju in zadovoljstvu zaposlenih na delovnih mestih ter spodbuja produktivnejši in ustvarjalnejši pristop in aktivno spoprijemanje z delovnimi izzivi, bo zavod izvedel anonimno anketo, s katero bo preveril stanje zadovoljstva zaposlenih na delovnem mestu. S svojim pozitivnim odnosom do sodelavcev, dela in organizacije zadovoljni zaposleni prispevajo k izboljšavam v delovnem okolju in nadgrajevanju organizacijskega klime in kulture zavoda.

12. REALIZACIJA ZA LETO 2024 IN FINANČNI NAČRT ZA LETO 2025

12.1 Prihodki

Za leto 2025 načrtujemo skupne prihodke v znesku 8.454.494 EUR. Sredstva iz naslova javnih virov-MOL načrtujemo v skupnem znesku 1.214.994 EUR, od tega 470.000 EUR za splošne

stroške delovanja, 50.900 EUR za program in 684.094 EUR za povračilo plač ter 10.000 EUR za analizo stanja in projekcijo za ureditev Grajskega griča s parkirno hišo.

Prihodke za izvajanje javne službe in prihodke iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu načrtujemo v znesku 7.089.500 EUR. V letu 2025 ocenjujemo višji obisk, delno pa smo tudi povišali cene vstopnic zato pričakujemo višje prihodke kot leta 2024.

12.2 Odhodki

Celotni načrtovani odhodki za leto 2025 znašajo 8.454.494 EUR. Od tega je predviden strošek plač v znesku 3.150.000 EUR.

12.3. Poslovni izid

V letu 2025 načrtujemo izravnani izid po denarnem toku, ostaja pa še precej neznank glede stanja in razmer v letu 2025, tako da bomo poslovanje zavoda in finančni načrt sproti korigirali in usklajevali. V veljavo je stopila nova reforma na področju plač, ki pa ob predlogu finančnega načrta za leto 2025 še ni v celoti znana, zato ne moremo natančno oceniti stroška dela za leto 2025.

JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD

Odgovorna oseba in funkcija:

Direktorica

Mateja AVBELJ VALENTAN

Kontaktna telefonska št. odgovorne osebe: 01/306-42-30,
www.ljubljanskigrad.si, e-naslov: tajnistvo@ljublanskigrad.si

JAVNI ZAVOD: LJUBLJANSKI GRAD					
FINANČNI NAČRT ZA LETO 2025					
Prihodki in odhodki določenih uporabnikov v EUR					

422	2. Prejete obresti	22.958			
423	3. Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend				
424	4. Drugi tekoči prihodki				
425	5. Kapitalski prihodki				
	6. Prejete donacije:	50.000	5.000	5.000	0,00
426	* domače	50.000	5.000	5.000	
427	* tuje				
428	* za odpravo posledic naravnih nesreč				
429	7. Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU				
430	8. Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij				
431	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	1.993.980	1.480.000	1.935.000	130,74
432	1. Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu (navedite):	1.993.980	1.480.000	1.935.000	130,74
	* uporaba dvoran(komercialni najem)				
	* uporaba opreme	144.418	60.000	65.000	108,33
	* prefakturiranje prihodkov(prireditve,poroke)	684.621	300.000	490.000	163,33
	* prodaja artiklov	154.306	160.000	180.000	112,50
	* drugi prihodki hoste Celica	1.010.635	960.000	900.000	93,75
433	* parkirišča,ostalo			300.000	
434	* sponzorstvo				
435	4. Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend				
436	5. Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz javne službe (navedite)				
437	II. SKUPAJ ODHODKI (1. + 2.)	8.968.726	8.766.000	8.454.494	96,45
438	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	6.949.121	7.431.000	6.629.494	89,21
	A. in B. PLAČE, PRISPEVKI DELODAJALCA IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	1.873.625	2.208.400	2.525.000	114,34
	1. ZAPOSLENI, KI JIH FINANCIRA MOL				
	a. Plače in dodatki	592.679	700.000	760.000	108,57
	b. Regres za letni dopust	23.921	45.000	55.000	122,22
	c. Povračila in nadomestila	44.557	60.000	70.000	116,67
	d. Sredstva za delovno uspešnost	31.739	50.000	50.000	100,00
	e. Sredstva za nadurno delo	2.929	18.000	25.000	138,89
	f. Plače za delo nerezidentov po pogodbi				
	g. Drugi izdatki zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči)				
	Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	627.347	768.000	835.000	108,72
	Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	68.478	105.000	125.000	119,05
	Skupaj prispevki za socialno varnost (vključno s premijami kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) (vpišite)	87.941	110.000	120.000	109,09
	od tega premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja - podkonto 401500				
	Skupaj 1.	783.766	983.000	1.080.000	109,87
	2. ZAPOSLENI, KI SO FINANCIRANI IZ DRUGIH VIROV (druga ministrstva, lastni prihodki, javna dela)				
	navedite vir:				
	a. Plače in dodatki	631.234	760.400	900.000	118,36
	b. Regres za letni dopust	64.168	75.000	90.000	120,00
	c. Povračila in nadomestila	101.426	80.000	95.000	118,75
	d. Sredstva za delovno uspešnost	101.810	130.000	160.000	123,08
	e. Sredstva za nadurno delo	4.570	15.000	25.000	166,67
	f. Plače za delo nerezidentov po pogodbi				
	g. Drugi izdatki zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči)	22.037			
	Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	737.614	905.400	1.085.000	119,84
	Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	187.631	155.000	185.000	119,35
	Skupaj prispevki za socialno varnost (vključno s premijami kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) (vpišite)	164.614	165.000	175.000	106,06
	Skupaj 2.	1.089.859	1.225.400	1.445.000	117,92
453	C. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (Priloga C)	3.308.224	3.522.600	3.478.994	98,76
	C.1. Splošni stroški delovanja	2.713.136	2.497.600	2.478.994	99,26
	C.2. Programski materialni stroški	544.500	920.000	880.000	95,65
	C.3. Drugi stroški in amortizacija	50.588	105.000	120.000	114,29

464	D. + E. PLAČILA DOMAČIH IN TUJIH OBRESTI				
465					
466	F. SUBVENCije				
467	G. TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPOD.				
468	H. TRANSFERI NEPROF. ORG. IN USTANOVAM				
469	I. DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERJI				
470	J. INVESTICIJSKI ODHODKI	1.767.272	1.700.000	625.500	37
481	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	2.019.605	1.335.000	1.825.000	136,70
482	A. in B. PLAČE, PRISPEVKI DELODAJALCA IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM				
483		536.802	470.000	625.000	132,98
	Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	0	0	0	0,00
	Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	0	0	0	0,00
	Skupaj prispevki za socialno varnost (vključno s premijami kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) (vpišite)				
	Skupaj	0	0	0	0,00
484	C. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	1.482.803	865.000	1.200.000	138,73
485	III / 1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	0	0	0	0,00
486	III / 2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	15.094	0	0	0,00
500	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN NALOŽB				
512	V. DANA POSOJILA IN NALOŽBE				
524	VI/1. PREJETA MINUS DANA POSOJILA	0	0	0	0,00
525	VI/2. DANA MINUS PREJETA POSOJILA	0	0	0	0,00
550	VII. ZADOLŽEVANJE				
560	VIII. ODPLAČILA DOLGA				
570	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE	0	0	0	0,00
571	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA	0	0	0	0,00
572	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH		0		0,00
573	X/2 ZMANJSANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	15.094	0	0	0,00
	Dodatek:				
	Po navodilih Zveze računovodij teh sredstev evidenčno ne izkazujete refundirana sredstva ZZS (boleznine)	46.750	40.000	40.000	85,56
	Datum: 11. 2. 2025				
	Pripravil: Tanja PLOJ	Odgovorna oseba:			
	Funkcija: Vodja finančno računovodske službe	Funkcija: DIREKTORICA			
		Ime in priimek: Mateja AVBELJ VALENTAN			
	Podpis:	Podpis:			